

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

**ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Αρχεία τοπικής αυτοδιοίκησης: Η περίπτωση της κοινότητας Αφιώνα της Κέρκυρας (1960-2000)»

Ευσταθία Σ. Σκληρού

A.M: B2018064

Επιβλέπων καθηγητής: Εμμανουήλ Δρακάκης

Εξεταστής: Δημήτριος Μεταλληνός

Κέρκυρα, Φεβρουάριος 2023

**«Αρχεία τοπικής αυτοδιοίκησης: Η περίπτωση της κοινότητας Αφιώνα της
Κέρκυρας (1960-2000)»**

Εξεταστική επιτροπή

- 1.Εμμανουήλ Δρακάκης, επιβλέπων καθηγητής, αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου
2. Δημήτριος Μεταλληνός, μέλος Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου

Υπεύθυνη Δήλωση

Με το παρόν κείμενο βεβαιώνω ότι η κάτωθι υπογράφουσα είμαι συγγραφέας της παρούσης πτυχιακής εργασίας, η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των απαιτήσεων του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιόνιου Πανεπιστήμιου και η οποία παραδόθηκε, μετά από έγκριση του επιβλέποντας καθηγητή μου, σε έντυπη και ψηφιακή μορφή στη Γραμματεία του Τμήματος. Επίσης δηλώνω πως κάθε πηγή που χρησιμοποίησα (βιβλιογραφία, αρθρογραφία, δικτυογραφία), για την υποστήριξη των υποθέσεων της μελέτης και της ερευνάς μου, είναι πλήρως συμβατή με τα ακολουθούμενα επιστημονικά πρότυπα και, επιπλέον, αναφέρεται ρητά, υπό μορφή αναφοράς-παραπομπής, σε όλο το φάσμα κειμένων της παρούσης εργασίας. Το αυτό ισχύει για τη χρήση δευτερογενών δεδομένων (πινάκων, διαγραμμάτων και εικόνων), ιδεών και λέξεων, τα οποία και αναφέρονται είτε ακριβώς όπως υπάρχουν στις πηγές είτε μεθερμηνεύονται από εμένα.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου Εμμανουήλ Δρακάκη για την καθοδήγηση που μου προσέφερε και το χρόνο που διέθεσε δίνοντάς μου χρήσιμες συμβουλές και οδηγίες για την ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας, την καθηγήτρια Αλεξάνδρα Καββαδία για την καθοδήγηση και τη βιβλιογραφία που μου παραχώρησε, καθώς και τον καθηγητή Δημήτριο Μεταλληνό. Στο ίδιο πλαίσιο ευγνωμοσύνης, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας για τη συμβολή τους στην επιστημονική και τεχνολογική μου συγκρότηση στα χρόνια της φοίτησής μου στο Τμήμα. Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στους γονείς μου για την οικονομική τους υποστήριξη, καθώς και τους συγγενείς και τους φίλους για την ηθική υποστήριξη σε όλο το διάστημα των σπουδών μου.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία με τίτλο «Αρχεία τοπικής αυτοδιοίκησης: Η περίπτωση της Κοινότητας Αφιώνα Κέρκυρας (1960-2000)» αποτελεί την παρουσίαση της αρχειακής έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο αρχείο της Κοινότητας Αφιώνα. Η εργασία περιλαμβάνει τέσσερα κεφάλαια, τα οποία παρουσιάζουν θεωρητικά στοιχεία για τη δομή, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α., τις μεταβολές στη νομοθεσία και τη διαμόρφωση τους αλλά και την έρευνα η οποία συντελέστηκε στο αρχείο, με την περιγραφή της διαδικασίας, των προβλημάτων που αντιμετωπίστηκαν και της καταγραφής του αρχείου.

Λέξεις κλειδιά: αρχειακή έρευνα, τοπική αυτοδιοίκηση, Κέρκυρα, Αφιώνας

Abstract

The current paper entitled "Local government archives: The case of the Afionas Community of Corfu (1960-2000)" is the presentation of the archival research carried out in the archive of the Afionas Community. The work includes four chapters, which present theoretical elements for the structure, operation and responsibilities of the OTA (Local Government Organisations), the changes in the legislation and their formation, as well as the research that was carried out in the archive, with the description of the process, the problems encountered and the recording of the file.

Key Words: archival research, local government organisations, Corfu, Afionas

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	5
Abstract	6
Εισαγωγή.....	9
Κεφάλαιο 1 ^ο : Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης	14
1.1.Ορισμός της έννοιας της τοπικής αυτοδιοίκησης	14
1.2.Αρμοδιότητες, δομή, οργάνωση, λειτουργία	17
1.2.1 Η έννοια της επικουρικότητας ως κατευθυντήρια αρχή.....	17
1.2.2.Ίδιες, κοινές και ανατιθέμενες, υποχρεωτικές και προαιρετικές αρμοδιότητες	18
1.2.3. Η άσκηση καθηκόντων από φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης	18
1.2.3.1 Τομείς αρμοδιοτήτων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης	19
1.2.3.2.Διαχείριση Αρμοδιοτήτων	22
1.2.3.3. Υπηρεσίες που παρέχονται από Δομές που βρίσκονται μεταξύ δήμων	23
1.2.4.Επίβλεψη των Νομικών και Οικονομικών πτυχών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	25
1.2.3.Δομή, Οργάνωση και Λειτουργία Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	27
1.2.4. Οργάνωση και λειτουργία Δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης	32
1.2.5.Δομή τοπικής αυτοδιοίκησης.....	36
1.2.6. Δημόσιοι υπάλληλοι.....	37
1.3.Ιστορική αναδρομή: Μεταρρυθμίσεις μεταξύ των ετών 1960 και 2010.....	39
Κεφάλαιο 2 ^ο : Αλλαγές και μελλοντικές προτάσεις	42
2.1.Από το σχέδιο Καποδίστρια στο πρόγραμμα Καλλικράτη	42
2.2.Ανάγκη και προτάσεις για αλλαγή	60

Κεφάλαιο 3 ^ο : Η τοπική αυτοδιοίκηση τον τόπο έρευνας.....	64
3.1.Τοπική αυτοδιοίκηση στην Κέρκυρα	64
3.2. Η Κοινότητα Αφιώνα	65
Κεφάλαιο 4 ^ο : Πρακτικό μέρος και παρουσίαση έρευνας.....	67
4.1.Εισαγωγή στο πρακτικό μέρος με την περιγραφή των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στο αρχείο.....	67
4.2.Δυσκολίες και περιορισμοί.....	68
4.3.Παρουσίαση Πινάκων	69
Συμπεράσματα	103
Βιβλιογραφία	105

Πίνακας Συντομογραφιών

<i>A.Σ.Ε.Π</i>	Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού
<i>Γ.Γ</i>	Γενικός Γραμματέας
<i>Δ.Ε</i>	Δημοτική Ενότητα
<i>Δ.Ε.Η</i>	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
<i>Ε.Ε</i>	Ευρωπαϊκή Ένωση
<i>Ε.Σ.Π.Α</i>	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
<i>Ι.Τ.Α</i>	Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης
<i>Κ.Α.Π</i>	Κοινή Αγροτική Πολιτική
<i>Κ.Τ.Ε.Α</i>	Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων
<i>Μ.Κ.Ο</i>	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
<i>Μ.Ο.Δ</i>	Μονάδα Οργάνωσης Διαχείρισης
<i>Ν.</i>	Νόμος
<i>Ν.Π.Δ.Δ</i>	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
<i>Ο.Ε.Υ</i>	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
<i>Ο.Τ.Α</i>	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

O.T.E

Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος

Π.Α.

Περιφερειακή Ανάπτυξη

Π.Τ.Α

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης

Σ.Δ.Ι.Τ

Συμπράξεις Δημοσίου Ιδιωτικού Τομέα

ΣΑΤΑ

Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Τ.Α

Τοπική Αυτοδιοίκηση

Τ.Ε.Α

Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης

ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

**Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης
και Αποκέντρωσης**

Κατάλογος πινάκων

<i>Τίτλος</i>	<i>Αρ. σελίδας</i>
<i>Πίνακας 1</i>	67
<i>Πίνακας 2</i>	77
<i>Πίνακας 3</i>	87

Εισαγωγή

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελούν ένα σημαντικό μοχλό για την ανάπτυξη του κράτους, ο οποίος επιτρέπει την εύρυθμη λειτουργία του σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα, αποτελεί έναν τομέα που έχει επηρεαστεί σημαντικά από ποικίλες αλλαγές κατά τις τελευταίες δεκαετίες, με αποτέλεσμα να βρίσκεται σε μία διαρκή κατάσταση αναπροσαρμογής, χωρίς, ωστόσο, να μπορεί να υποστηριχθεί ότι όλα τα προβλήματα τα οποία αντιμετώπιζαν κατά την μακρόχρονη πορεία τους έχουν επιλυθεί. Όλες αυτές οι μεταβολές, οι αλλαγές αλλά και οι δυσκολίες, αντικατοπτρίζονται στην αρχειακή έρευνα.

Η αρχειακή έρευνα, η οποία έχει επιλεχθεί για την παρούσα έρευνα αποτελεί ένα εξαιρετικά γόνιμο πεδίο, το οποίο επιτρέπει την επαφή του ερευνητή με πρωτογενή ιστορικά τεκμήρια, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνει την αποκατάσταση και την ταξινόμηση των αρχείων, τα οποία κινδυνεύουν να παραμεληθούν και ακόμη και να καταστραφούν με την πάροδο του χρόνου.

Η παρούσα εργασία αποτελεί την παρουσίαση μίας αρχειακής έρευνας, η οποία διεξήχθη στην Κοινότητα Αφιών Κέρκυρας. Η έρευνα περιγράφει ενέργειες που αφορούν την ταξινόμηση και αποκατάσταση του αρχείου, αλλά και την καταγραφή των αρχείων επιλεγμένων φακέλων σε πίνακες.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας περιγράφεται ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης, η δομή, οι αρμοδιότητες και μία ανασκόπηση των μεταρρυθμίσεων που επηρέασαν τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Όσον αφορά το δεύτερο κεφάλαιο, αυτό εστιάζει στις τελευταίες νομοθετικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν σε σχέση με τους Ο.Τ.Α, παρουσιάζει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα τους, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζει ορισμένες προτάσεις για αλλαγές. Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται συγκεκριμένα στην τοπική αυτοδιοίκηση στην Κέρκυρα και παρουσιάζει την Κοινότητα

Αφιώνα. Τέλος, το τέταρτο κεφάλαιο αποτελεί την περιγραφή της έρευνας η οποία πραγματοποιήθηκε και του αρχείου που αφορούσε η έρευνα. Ακολουθούν τα συμπεράσματα, και η παράθεση της βιβλιογραφίας η οποία χρησιμοποιήθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας.

Η διαδικασία επαφής με το αρχείο, η οποία αποτελεί το βασικό αντικείμενο της παρούσας εργασίας περιλαμβάνει αναφορά στις διαδικασίες οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στο αρχείο, περιγραφή των προβλημάτων τα οποία προέκυψαν και, τέλος, την έκθεση των πινάκων στους οποίους περιλαμβάνεται αναλυτικός κατάλογος του περιεχομένου των φακέλων οι οποίοι εξετάστηκαν.

Το πεδίο της έρευνας, εκτός από τον τοπικό προσδιορισμό του, είχε και σαφή χρονικό προσδιορισμό, καθώς διερεύνησε την περίοδο μεταξύ των ετών 1960 έως 2000. Πρόκειται για μία περίοδο, η οποία τοποθετείται πριν τις πρόσφατες νομοθετικές αλλαγές στην δομή των Ο.Τ.Α., η οποία αντικατοπτρίζει ταυτόχρονα μία περίοδο σημαντικών αλλαγών στην ελληνική ιστορία, καθώς περιλαμβάνει ακόμη και ιστορικά ταραγμένες περιόδους, όπως η περίοδος της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών και η Μεταπολίτευση. Η περιγραφή κάθε πίνακα, ο οποίος αφορά συγκεκριμένους φακέλους, αναφέρει ποια έτη περιλαμβάνουν οι πίνακες, ενώ τα έγγραφα σε κάθε φάκελο, ταξινομήθηκαν χρονολογικά. Συνεπώς, το χρονικό πλαίσιο είναι εξαιρετικά σημαντικό για την παρούσα έρευνα, καθώς η ιστορία της περιόδου αποτελεί έναν οδηγό που επιτρέπει την κατανόηση των αλλαγών οι οποίες πραγματοποιήθηκαν με την πάροδο του χρόνου στις ονομασίες των θεσμικών οργάνων.

Κεφάλαιο 1^ο: Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης

1.1.Ορισμός της έννοιας της τοπικής αυτοδιοίκησης

Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος της Ελλάδας, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συνδέονται με συγκεκριμένες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις. Αρχικά, η τοπική αυτοδιοίκηση διακρίνεται σε πρώτου και δεύτερου βαθμού, ενώ η άσκηση των αρμοδιοτήτων της συνιστά κρατική αποστολή και υποχρέωση. Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας:

«Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους.»

Επιπλέον, αναφέρεται ρητά η οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια των οργανισμών, καθώς και το γεγονός ότι οι αρχές τους ορίζονται με καθολική αλλά και μυστική ψηφοφορία. Ο νόμος, προβλέπει για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Ταυτόχρονα, προβλέπονται και οι αναγκαστικοί ή εκούσιοι σύνδεσμοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που διοικούνται από αιρετά όργανα.

Το Κράτος είναι επιφορτισμένο από το νόμο να ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία η οποία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας. Ωστόσο, δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Σύμφωνα με το σύνταγμα «Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται, όπως νόμος ορίζει,

πειθαρχικές ποινές στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκτός από τις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία, επιβάλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές, όπως νόμος ορίζει.»

Τέλος, το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, τα κανονιστικά αλλά και τα δημοσιονομικά μέτρα τα οποία απαιτούνται με στόχο την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων οι οποίοι καθίστανται αναγκαίοι όσον αφορά την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με την παράλληλη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαδικασία διαχείριση των πόρων αυτών.

Σύμφωνα με το νόμο ορίζονται και τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, μεταξύ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών οι οποίοι καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το Κράτος. Η κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του Κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση επιφέρει ως αποτέλεσμα και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Ο νόμος είναι ακόμη υπεύθυνος για τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων κατευθείαν από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Σύνταγμα της Ελλάδος, Άρθρο 102).

Σύμφωνα με την Μπέσιλα - Βήκα (2004), «Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η άσκηση της τοπικής δημόσιας διοίκησης από ένα εδαφικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με τη σύμπραξη του συνόλου των μελών του (λαού) και υπό την εποπτεία του κράτους».

Η οργανωτική και λειτουργική ενίσχυση της αποκέντρωσης και της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί βασικό στόχο και άξονα της σύγχρονης δημοκρατικής διακυβέρνησης. Αυτό γίνεται ώστε η αποκέντρωση και η τοπική αυτοδιοίκηση να είναι σε θέση να εκπληρώσουν καλύτερα τον ρόλο της εξυπηρέτησης του πολίτη στο πληρέστερο και χαμηλότερο επίπεδο και για την

καλύτερη αντιμετώπιση των τοπικών προβλημάτων (Διοικητικό Επιμελητήριο Ελλάδος, 2003).

Το άρθρο 101 του Συντάγματος, το οποίο είναι γνωστό ως συνταγματική επιταγή, διευκρινίζει ότι η διοίκηση του κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το σύστημα αποκέντρωσης και ότι η χώρα χωρίζεται διοικητικά ανάλογα με γεωγραφικούς, κοινωνικοοικονομικούς και συγκοινωνιακούς παράγοντες:

«Όπου από το Σύνταγμα προβλέπεται η συγκρότηση και η λειτουργία ανεξάρτητης αρχής, τα μέλη της διορίζονται με ορισμένη θητεία και διέπονται από προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την επιλογή και την υπηρεσιακή κατάσταση του επιστημονικού και λοιπού προσωπικού της υπηρεσίας που οργανώνεται για την υποστήριξη της λειτουργίας κάθε ανεξάρτητης αρχής. Τα πρόσωπα που στελεχώνουν τις ανεξάρτητες αρχές πρέπει να έχουν τα ανάλογα προσόντα, όπως νόμος ορίζει. Η επιλογή τους γίνεται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Η απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων των μελών της. Η θητεία των μελών των ανεξάρτητων αρχών παρατείνεται έως το διορισμό νέων μελών. Τα σχετικά με τη διαδικασία επιλογής των μελών των ανεξάρτητων αρχών και της λειτουργίας και των αρμοδιοτήτων της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής ορίζονται από τον Κανονισμό της Βουλής. Με τον Κανονισμό της Βουλής ρυθμίζονται όσα αφορούν τη σχέση των ανεξάρτητων αρχών με τη Βουλή και ο τρόπος άσκησης του κοινοβουλευτικού ελέγχου.»

Τα περιφερειακά κρατικά όργανα, αφενός, έχουν τη γενική εξουσία λήψης αποφάσεων για υποθέσεις που αφορούν την περιφέρειά τους, ενώ οι κεντρικές υπηρεσίες, αφετέρου, είναι υπεύθυνες για τη γενική διεύθυνση, τον συντονισμό και τον έλεγχο των περιφερειακών οργάνων.

Σύμφωνα με το άρθρο 102, η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, υπό την εποπτεία του κράτους, που διοικείται από εκλεγμένους ηγεμόνες, οι οποίοι έχουν τεκμήριο αρμοδιότητας για τις τοπικές υποθέσεις. Εκτός από την ευθύνη της διαχείρισης τοπικών θεμάτων, οι ΟΤΑ απολαμβάνουν και επιπρόσθετες εξουσίες, οι οποίες αποτελούν μέρος των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται από το κράτος (Χλέπας, 2001) (Μίνης, 2015).

1.2.Αρμοδιότητες, δομή, οργάνωση, λειτουργία

1.2.1 Η έννοια της επικουρικότητας ως κατευθυντήρια αρχή

Η κατάλληλη νομοθεσία και, σε μικρότερο βαθμό, το Σύνταγμα κάθε έθνους θα περιλαμβάνουν συνήθως εξαντλητικές περιγραφές των υποχρεώσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των τοπικών οργανισμών αυτοδιοίκησης. Οι πολιτείες που προτιμούν να ορίζουν τις εξουσίες των τοπικών τους αρχών μέσω ρητών νομοθετικών άρθρων των αντίστοιχων κρατικών συνταγμάτων τους αναφέρονται ως ομοσπονδιακά ή «οιονεί ομοσπονδιακά» κράτη. Η κατανομή της εξουσίας μεταξύ του ομοσπονδιακού ή κεντρικού κράτους και των ομοσπονδιακών οντοτήτων ή αυτόνομων περιοχών ορίζεται στις αντίστοιχες διατάξεις του συντάγματος. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα συντάγματα των διαφόρων χωρών κάνουν γενικές αναφορές στην ιδέα της αυτονομίας εντός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, η λειτουργία και η οργάνωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ρυθμίζεται από γενικούς νόμους. Αυτοί οι νόμοι σκιαγραφούν τη διάκριση των εξουσιών μεταξύ του κεντρικού κράτους και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στη συνέχεια, σημαντικός αριθμός αυτών των νόμων ενσωματώνεται στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων της αντίστοιχης χώρας. Ωστόσο, σε ορισμένες χώρες, γίνεται συχνή αναφορά στην «αρχή της

επικουρικότητας», η οποία ορίζει ότι «η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να λαμβάνει αποφάσεις για όλες τις εξουσίες που ασκούνται εντός των ορίων της δικαιοδοσίας της».

1.2.2. Ίδιες, κοινές και ανατιθέμενες, υποχρεωτικές και προαιρετικές αρμοδιότητες

Η νομοθεσία διακρίνει τις αρμοδιότητες, ανάλογα με τη φύση τους, ως:

Ίδιες αρμοδιότητες, που στις περιπτώσεις αφορούν θέματα τοπικού ενδιαφέροντος: η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει αρκετά μεγάλη ελευθερία στον τρόπο με τον οποίον ασκούνται οι ίδιες αρμοδιότητες, δεδομένου ότι τηρούνται οι νομοθετικές διατάξεις.

Ανατιθέμενες ή κατ' ανάθεση αρμοδιότητες από το κεντρικό κράτος ή άλλης βαθμίδας τοπική κυβέρνηση: σε κάθε χώρα η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να ασκήσει διοικητικά καθήκοντα προς όφελος του κεντρικού κράτους. Αντίστοιχα παραδείγματα περιλαμβάνουν το δημοτολόγιο, την οργάνωση των εκλογών και την πληθυσμιακή απογραφή ή σε ορισμένες περιπτώσεις περιλαμβάνουν μισθοδοσία των δασκάλων. Η εφαρμογή των συγκεκριμένων ανατιθέμενων αυτών αρμοδιοτήτων συνοδεύεται με ακριβείς οδηγίες, που εντέλει, αναγκαστικά περιορίζουν την αυτονομία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Κοινές αρμοδιότητες, με άλλα θεσμικά επίπεδα: Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες μπορεί να ασκούνται σε συνδυασμό με άλλες βαθμίδες τοπικών κυβερνήσεων ή ομόσπονδα κρατίδια.

1.2.3. Η άσκηση καθηκόντων από φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης

Κατά την άσκηση των εξουσιών τους, οι τοπικές αρχές μπορούν να βασιστούν σε διάφορες πηγές εξουσίας, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

1. Ρυθμιστική Εξουσία, η οποία περιλαμβάνεται στην έκταση των εξουσιών και είναι σύμφωνη με την καθιερωμένη ιεραρχία κανόνων (και για ορισμένες περιφερειακές αρχές, την ικανότητα να νομοθετούν επίσης).
2. Δυνατότητα επιβολής φόρων, με εξαίρεση τη Μάλτα και ορισμένες κατηγορίες δημοτικών αρχών (ουγγρικές κομητείες ή λιθουανικές επαρχίες).
3. Διοικητική εξουσία στο πλαίσιο της οργάνωσης της διοικητικής δομής των ΟΤΑ.
4. Διοικητική αρχή σχετικά με τους όρους και προϋποθέσεις υπό τους οποίους οι δημόσιες υπηρεσίες διατίθενται στο ευρύ κοινό καθώς και διοικητική αρχή για τη διανομή των διαθέσιμων πόρων.

1.2.3.1 Τομείς αρμοδιοτήτων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης

Οι τομείς των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, μπορούν να διακριθούν σε διάφορα αντικείμενα, μερικά εκ των οποίων είναι τα ακόλουθα:

Περιβάλλον: στις περισσότερες περιπτώσεις, πρόκειται για το αστικό περιβάλλον και περιλαμβάνει θέματα όπως ο χωροταξικός σχεδιασμός, η προστασία του περιβάλλοντος και η συντήρηση των δημόσιων χώρων στάθμευσης, μεταξύ άλλων θεμάτων.

Διαχείριση Δικτύου: Αυτή η κατηγορία αναφέρεται σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές που απορροφούν σημαντικό μέρος των τοπικών πόρων, όπως παροχή πόσιμου νερού, το δίκτυο αποχέτευσης, η συλλογή και διαχείριση απορριμμάτων, τα δημόσια μέσα μεταφοράς, η συντήρηση οδικού δικτύου, ο ηλεκτροφωτισμός κ.λπ.

Σχολεία: Οι Διοικήσεις Υπερπόντιων Εδαφών των εθνών που δεν είναι η Μάλτα, η Ιρλανδία, η Κύπρος ή η Ισπανία είναι υπεύθυνες για την κατασκευή και τη συντήρηση των εγκαταστάσεων του δημοτικού σχολείου σε όλες τις άλλες χώρες. Αυτή η ικανότητα μπορεί να επεκταθεί για να συμπεριλάβει την επαγγελματική εκπαίδευση καθώς και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε χώρες όπως η Βουλγαρία, η Φινλανδία, η Σουηδία, η Πολωνία

και οι Κάτω Χώρες (Αυστρία, Ιταλία, Ολλανδία, Λιθουανία και Σουηδία). Επιπλέον, οι ΟΤΑ είναι υπόλογοι για τους μισθούς των δασκάλων σε πολλά από τα έθνη που αποτελούν την Ευρωπαϊκή Ένωση (Βαλτικές χώρες, Βουλγαρία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Ολλανδία, Σκανδιναβικές χώρες και Ηνωμένο Βασίλειο).

Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας: αυτός είναι ένας από τους πιο τυπικούς τομείς αρμοδιότητας για τους ευρωπαϊκούς ΟΤΑ, ιδιαίτερα στα έθνη της Βόρειας Ευρώπης. Περιλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν βρεφονηπιακούς σταθμούς, εγκαταστάσεις φροντίδας ηλικιωμένων, υπηρεσίες που απευθύνονται σε λιγότερο εύπορες δημογραφικές ομάδες και πολλές άλλες, ανάλογα με τη χώρα.

Πολιτισμός και αθλητισμός: περιλαμβάνει έναν αριθμό διαφορετικών βιομηχανιών, συμπεριλαμβανομένων δημοτικών βιβλιοθηκών, πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων και εγκαταστάσεων κ.λπ.

Πρωτοβάθμια Περίθαλψη: Οι ΟΤΑ είναι υπεύθυνοι για την πρωτοβάθμια περίθαλψη και τον προσυμπτωματικό έλεγχο σε τουλάχιστον τις μισές χώρες της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων των σκανδιναβικών χωρών, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας και της Ολλανδίας. Επιπλέον, είναι υπεύθυνοι για την παροχή δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης.

Δημόσια τάξη και ασφάλεια: οι ΟΤΑ μπορούν να αποτελούν μονάδες δημοτικής αστυνομίας ή/και να είναι υπεύθυνοι για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών και τις πυροσβεστικές δυνάμεις, όπως συμβαίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο, το Βέλγιο και την Ισπανία.

Κοινωνική στέγαση: αυτός ο τομέας εμπειρογνωμοσύνης ασκείται πολύ λιγότερο συχνά, αλλά περιλαμβάνει την ανάπτυξη και διαχείριση εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης, επιπλέον της παροχής επιδοτήσεων σε όσους είναι επιλέξιμοι. Στις χώρες της Ιρλανδίας, της

Ρουμανίας, της Ολλανδίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Γερμανίας, της Πορτογαλίας και της Σλοβακίας, οι ΟΤΑ έχουν αρμοδιότητες σε αυτόν τον τομέα.

Ως προς τις αρμοδιότητες σε περιφερειακό επίπεδο, συχνά περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Εκπαίδευση: κυρίως στα νέα κράτη μέλη, η ανάπτυξη και η συντήρηση εγκαταστάσεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι μισθοί των εκπαιδευτικών, ορίζονται σε περιφερειακό επίπεδο από τους Ο.Τ.Α. (Πολωνία, Τσεχία, Ουγγαρία, Σλοβακία).

Χωροταξικός σχεδιασμός και οικονομική ανάπτυξη: Η διαχείριση των διαρθρωτικών οικονομικών και το πεδίο του χωροταξικού σχεδιασμού και της οικονομικής ανάπτυξης αποτελούν αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. σε περιφερειακό επίπεδο σε πολλές χώρες.

Διοίκηση Δημόσιων Νοσοκομείων: Η διοίκηση των δημόσιων νοσοκομείων εντάσσεται στο πεδίο της δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης. Παρά το γεγονός ότι πολλές χώρες στην Ευρώπη μοιράζονται αυτήν την αρμοδιότητα, υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες η παροχή φροντίδας είναι μία από τις πιο θεμελιώδεις αρμοδιότητες της κεντρικής αρχής (Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία, Ιρλανδία, Γαλλία, Ελλάδα).

Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας: περιλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία καθηκόντων, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας για την απασχόληση, της πρόληψης του κοινωνικού και επαγγελματικού αποκλεισμού, των ευάλωτων δημογραφικών ομάδων και άλλων συναφών θεμάτων. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις στις οποίες η αρμοδιότητα ασκείται σε συνεργασία με τους ΟΤΑ. Ωστόσο, οι εξαιρέσεις από αυτόν τον κανόνα περιλαμβάνουν τις χώρες της Σουηδίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας και της Ολλανδίας. Στις χώρες αυτές, η συγκεκριμένη περιοχή υπάγεται στην αποκλειστική δικαιοδοσία των ΟΤΑ.

Δημόσια δίκτυα και λειτουργίες δημόσιων υπηρεσιών κοινής ωφέλειας: σε υπερδημοτικό επίπεδο, όπως η περιφερειακή συγκοινωνία

Στέγαση: Η στέγαση για τα κοινωνικά μειονεκτούντα άτομα περιλαμβάνει τόσο την άμεση όσο και την έμμεση διαχείριση των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται για κοινωνική στέγαση καθώς και την οικονομική στήριξη για κοινωνική στέγαση.

1.2.3.2. Διαχείριση Αρμοδιοτήτων

Είναι πολύ πιο δύσκολο να κατανεμηθούν οι αρμοδιότητες όταν υπάρχει ένα ενδιάμεσο επίπεδο διοίκησης (όπως επαρχίες, νομοί, διοικητικά τμήματα κ.λπ.). Σε σύγκριση με το περιφερειακό επίπεδο, οι αρμοδιότητες του ενδιάμεσου επιπέδου είναι σημαντικά μειωμένες, με εξαίρεση λίγες χώρες. Ωστόσο, το ενδιάμεσο επίπεδο διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην παροχή τεχνικής, διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης στους μικρότερους ΟΤΑ σε ορισμένες χώρες, όπως η Ισπανία και η Γαλλία.

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί δρόμοι ανοιχτοί στις τοπικές κυβερνήσεις που εξετάζουν τον τρόπο διαχείρισης εκ μέρους των τοπικών αρχών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι εντελώς ελεύθερες να ενεργούν, με εξαίρεση ορισμένους εξειδικευμένους τομείς που εμπίπτουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα του κεντρικού κράτους και καταστάσεις στις οποίες απαιτείται να τηρεί ορισμένους κανονισμούς.

Οι δύο μέθοδοι δημόσιας διαχείρισης που θεωρούνται οι πιο θεμελιώδεις, είναι οι ακόλουθοι:

1. άμεση διαχείριση, είτε μέσω εσωτερικού οργάνου που τελεί υπό την εποπτεία της τοπικής αυτοδιοίκησης, αυτόνομης περιφέρειας ή ένωσης ΟΤΑ. Οι δομές αυτές διαφοροποιούνται με βάση το είδος της δραστηριότητας και το ύψος των εσόδων των αρμοδιοτήτων στις οποίες εμπλέκονται (ενέργειες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως η συντήρηση πάρκων ή δημόσιων υπηρεσιών με τέλη, όπως πολιτιστικές δραστηριότητες).

2. έμμεση διαχείριση που επιτρέπει στους Ο.Τ.Α. να έχουν τη μορφή ανεξάρτητης οντότητας, η οποία μπορεί να χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από δημόσιους πόρους ή η οποία μπορεί να χρηματοδοτείται από συνδυασμό δημόσιων και ιδιωτικών κεφαλαίων. Αυτό το στυλ

διαχείρισης χρησιμοποιείται συχνά σε τομείς ευθύνης όπως η παροχή ενέργειας και νερού, η διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης, η συλλογή απορριμμάτων από τα νοικοκυριά και η διαχείριση των δημόσιων μέσων ενημέρωσης. Αυτοί οι τύποι δημοτικών επιχειρήσεων είναι πολύ δημοφιλείς όχι μόνο στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Αυστρία, Γαλλία, Ιταλία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο και Σουηδία), αλλά και στα υπόλοιπα ευρωπαϊκά έθνη, με εξαίρεση την Μάλτα και Λουξεμβούργο.

Είναι ήδη προφανές ότι η τάση που κυριαρχεί στην Ευρώπη σε σχέση με την εξωτερική ανάθεση περιφερειακών δημόσιων υπηρεσιών είναι η ιδιωτικοποίηση αυτών των υπηρεσιών. Παράλληλα με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων δημόσιων υπηρεσιών, αυξάνεται η χρήση διαφόρων μορφών κατ' εξουσιοδότηση διαχείρισης, η οποία μπορεί να λάβει τη μορφή σύμβασης υπεργολάβου, την ανάθεση διαχείρισης σε ιδιωτικό φορέα (ενώσεις ή εταιρεία) ή ακόμη και τη σύσταση Δημοσίων Συμπράξεων Ιδιωτικών Σχέσεων (ΣΔΙΤ) (κοινωνική στέγαση σε πολλά νέα κράτη μέλη κ.λπ.).

1.2.3.3. Υπηρεσίες που παρέχονται από Δομές που βρίσκονται μεταξύ δήμων

Η διαδημοτική συνεργασία είναι ένας διαδεδομένος θεσμός στην Ευρώπη που συμβάλλει στην αντιστάθμιση των ελλείψεων ορισμένων ΟΤΑ, οι οποίοι έχουν μικρό πληθυσμό. Αυτό όχι μόνο δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες δήμους να συνδυάσουν τους πόρους τους, αλλά τους βοηθά επίσης να βελτιώσουν τη διαχείριση των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών που παρέχουν. Η περίπτωση των διαδημοτικών συμπράξεων λειτουργεί εναλλακτικά στις συγχωνεύσεις δήμων ή στη δημιουργία ενδιάμεσου επιπέδου της κυβέρνησης σε ορισμένες χώρες. Στόχος αυτών των συνεργασιών είναι η βελτίωση της ποσότητας αλλά και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, με ταυτόχρονη μείωση του κόστους με την κοινή χρήση πόρων, δομών και άλλων στοιχείων. ένα. Οι οικονομικές πρωτοβουλίες ενδέχεται να ενθαρρύνουν τις διαδημοτικές συμπράξεις είτε άμεσα (μέσω ειδικών επιχορηγήσεων ή φορολογικών καθεστώτων) είτε έμμεσα (μέσω της ευκολότερης πρόσβασης σε κρατική

χρηματοδότηση) σε σπάνιες περιπτώσεις. Ωστόσο, στη συντριπτική πλειονότητα των χωρών, η συμμετοχή σε τέτοιες εταιρικές σχέσεις είναι απολύτως εθελοντική. Αρκετά έθνη έχουν λάβει την απόφαση να εφαρμόσουν υποχρεωτική διαδημοτική συνεργασία, τουλάχιστον με σκοπό την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποχρεώσεων, όπως αυτές που αφορούν τη δημόσια υγεία ή την ανάπτυξη. Επιπλέον, η απόφαση να απαιτηθούν οι απαιτούμενες συνεργασίες μεταξύ των δήμων ελήφθη σε καταστάσεις που οι ΟΤΑ δεν μπορούσαν να ανταπεξέλθουν λόγω έλλειψης υποδομών.

Η ανάπτυξη των διαδημοτικών συνεργασιών, από την άλλη, συνεχίζει να δείχνει πολύ διαφορετική ανάλογα με τη χώρα. Αντίθετα, ο αριθμός τέτοιων εταιρικών σχέσεων είναι ιδιαίτερα υψηλός στην Αυστρία, τη Γερμανία και τη Νότια Ευρώπη (Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία και Πορτογαλία) στη Φινλανδία και τη Σουηδία, καθώς και στα νέα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Οι συνεργασίες μεταξύ δήμων μπορούν να λάβουν μεγάλη ποικιλία σχημάτων και μεγεθών. Οι πιο ευέλικτοι μεταξύ τους είναι οι εξής: α) η κατάσταση κατά την οποία ένας ΟΤΑ αναλαμβάνει την ευθύνη ολοκλήρωσης ενός έργου ή την παροχή μιας υπηρεσίας που, τεχνικά, είναι ευθύνη άλλου ΟΤΑ, β) η υπογραφή σύμβασης εξουσιοδότησης Ο.Τ.Α. να χρησιμοποιεί τις υποδομές ενός άλλου ΟΤΑ και τέλος, γ) η κατάσταση στην οποία ένας Ο.Τ.Α. ιδρύει φορέα διαχείρισης που χρησιμοποιείται και από άλλους τοπικούς φορείς.

Η σύσταση εταιρικής σχέσης, η οποία ορίζεται ως «νομικός φορέας με δικά του έσοδα και ευθύνη διαχείρισης κοινών καθηκόντων και δράσεων», είναι μια εναλλακτική λύση που εμπίπτει στην κατηγορία των πιο εξειδικευμένων επιλογών. Είναι επίσης πιθανό να λάβει τη μορφή ενός μικτού δημόσιου ή ιδιωτικού οργανισμού, παρά το γεγονός ότι η τελευταία επιλογή είναι λιγότερο συνηθισμένη.

Οι δομές συνεργασίας συνήθως χρηματοδοτούνται από τους ΟΤΑ που αποτελούν τα μέλη τους. Η σχετική χρηματοδότηση μπορεί να προέλθει μέσω της πώλησης αγαθών ή

υπηρεσιών, επιδοτήσεων από το κράτος, την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλα επίπεδα διακυβέρνησης ή, σε σπάνιες περιπτώσεις, με χρήματα από φόρους (Γαλλία). Μέσα σε αυτές τις δομές μπορούν να περιέχονται αντικείμενα διαφορετικού αριθμού. Δίκτυα διανομής (όπως ύδρευση και αποχέτευση), δημόσιες συγκοινωνίες, αθλητικές και πολιτιστικές εγκαταστάσεις, εκπαίδευση, δημόσια υγεία, υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, τουρισμός, γεωγραφικός σχεδιασμός και οικονομική ανάπτυξη είναι μερικές από τις πιο κοινές τους λειτουργίες.

Υπάρχει μια αυξανόμενη τάση προς την καθιέρωση θεσμικής συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης των τοπικών αρχών. Αυτή η τάση είναι ξεχωριστή από τις διαδημοτικές συμπράξεις, οι οποίες επίσης αυξάνονται σε δημοτικότητα. Για παράδειγμα, η μεταρρύθμιση που έλαβε χώρα στη Δανία το 2007 προέβλεπε τη διεξαγωγή απαιτούμενων συνεδριάσεων επιτροπών σε περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες συγκέντρωναν όλους τους ΟΤΑ που ήταν παρόντες στην περιοχή. Τα καθήκοντα αυτής της επιτροπής περιλαμβάνουν την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ της περιφέρειας και των ΟΤΑ, καθώς και τη διαχείριση της συμφωνίας-πλαισίου στην περιοχή, ιδιαίτερα σε θέματα δημόσιας υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών.

1.2.4.Επίβλεψη των Νομικών και Οικονομικών πτυχών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η αυτονομία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν εξαλείφει την ανάγκη να ελέγχεται από τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εποπτεία. Σε εποπτεία υπάγονται οι ενέργειες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και των οργάνων που αυτή ελέγχει, η οποία θα καλύπτει διοικητικά, δημοσιονομικά και οικονομικά θέματα.

Νομικός έλεγχος

Ο νομικός έλεγχος που ασκείται στις αποφάσεις που ελήφθησαν από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και που επιβεβαιώνει ότι οι επιλογές αυτές είναι σύμφωνες με το Σύνταγμα

και την ισχύουσα νομοθεσία, στις περισσότερες περιπτώσεις, γίνεται αναδρομικά. Ωστόσο, ορισμένες χώρες, όπως το Βέλγιο, η Γερμανία, το Λουξεμβούργο και η Ισπανία, έχουν επίσης προηγούμενο έλεγχο, ο οποίος χρησιμοποιείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για πιο σημαντικές αποφάσεις. Αυτός ο έλεγχος μπορεί να εφαρμοστεί σε ζητήματα όπως η τροποποίηση των εδαφικών συνόρων, η διάθεση δημόσιας περιουσίας και άλλες παρόμοιες δραστηριότητες.

Η εποπτική αρχή, η οποία θα μπορούσε να είναι η κεντρική κυβέρνηση ή άλλο υψηλότερο επίπεδο διακυβέρνησης, είναι αυτή που ασκεί νομική εποπτεία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Το Υπουργείο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το οποίο είναι συνήθως το Υπουργείο Εσωτερικών, ή εκπρόσωποι της κεντρικής κυβέρνησης σε τοπικό επίπεδο, ή ένας ακόμη εκπρόσωπος της κεντρικής κυβέρνησης, είναι οι φορείς, οι οποίοι βάσει νόμου ασκούν την εξουσία. Σε άλλα κράτη μέλη, οι έλεγχοι εκτελούνται σε υψηλότερα επίπεδα διακυβέρνησης, τα οποία, ως αποτέλεσμα, αντικαθιστούν ή επαυξάνουν πλήρως τον έλεγχο που ασκείται από το κεντρικό κράτος. Αυτό συμβαίνει συνήθως στις αυτόνομες περιοχές της Πορτογαλίας, στις ομοσπονδιακές πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών και στις αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας.

Δημοσιονομική και χρηματοοικονομική εποπτεία

Ο τρόπος δημοσιονομικού και οικονομικού ελέγχου που εκ των πραγμάτων διενεργείται και αφορά όχι μόνο τους λογαριασμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και των άλλων φορέων της είναι αυτός που χρησιμοποιείται στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων (δομές συνεργασίας, δημοτικές επιχειρήσεις, και τα λοιπά).

Εσωτερικοί Έλεγχοι

Οι εσωτερικοί οικονομικοί έλεγχοι είναι δυνατόν να διενεργούνται από τοπικές αρχές στην πλειονότητα των χωρών. Οι έλεγχοι αυτού του είδους διενεργούνται είτε από επιτροπές των

οποίων τα καθήκοντα περιλαμβάνουν την παρακολούθηση της διαχείρισης του τοπικού προϋπολογισμού (όπως στην περίπτωση της Εσθονίας, της Φινλανδίας, της Ουγγαρίας, της Ιρλανδίας, της Σλοβακίας και της Σλοβενίας), είτε από ελεγκτές που έχουν οριστεί από συμβουλευτικές συνελεύσεις (Βουλγαρία, Σουηδία).

Εξωτερικοί έλεγχοι

Υπάρχουν τρεις (3) κύριες ταξινομήσεις ελεγκτικών διαδικασιών, οι οποίες είναι οι εξής:

1. Οι οικονομικοί έλεγχοι που διενεργούνται από το Υπουργείο Οικονομικών ή από εκπρόσωπο του κεντρικού κράτους.
2. Οι οικονομικοί έλεγχοι που διενεργούνται από δημόσιους φορείς που λειτουργούν ως ανεξάρτητοι κρατικοί φορείς και, σε ορισμένες περιπτώσεις, λειτουργούν και ως περιφερειακά επιμελητήρια (Γαλλία, Ιταλία, Πολωνία, Γερμανία, Πορτογαλία κ.λπ.).
3. Έλεγχοι των οικονομικών του οργανισμού που διενεργούνται από αμερόληπτα μέλη του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα. Οι έλεγχοι αυτοί διενεργούνται όταν οι έλεγχοι που έχουν διεξαχθεί δεν έχουν κριθεί επαρκείς ή ο οργανισμός θέλει τα πιστοποιητικά ελέγχου.

Σε πολλές περιπτώσεις, το είδος των εισροών που ελέγχονται θα καθορίσει το είδος του ελέγχου που θα διενεργηθεί. Οι εσωτερικοί έλεγχοι στην Ουγγαρία, για παράδειγμα, καλύπτουν τις οικονομικές λειτουργίες των ΟΤΑ και των φορέων τους, ενώ οι εξωτερικοί έλεγχοι, οι οποίοι διενεργούνται από την Εθνική Υπηρεσία Ελέγχου, επικεντρώνονται στη χρήση κρατικών επιχορηγήσεων.

1.2.3.Δομή, Οργάνωση και Λειτουργία Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Σύμφωνα με το Άρθρο 2 του Ν.3852/2010 όπως αναθεωρήθηκε από το Άρθρο 4 Ν.4555/2018 «1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου ... αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενούμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές

αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του δήμου ή της κοινότητας.

2. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114), μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες, ανεξαρτήτως του πληθυσμού τους. Δημοτικές κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση, σύμφωνα με το άρθρο 4 του π.δ. 410/1995 (Α' 231), περί ένωσης δήμων και κοινοτήτων, ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα.

3. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο, σύμφωνα με το άρθρο.

4. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι οικισμοί έδρες δήμων με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες.

Στο πλαίσιο της Αρχιτεκτονικής του Καλλικράτη, ως προς την πρωταρχική μορφή αυτοδιοίκησης, ιδρύθηκαν λιγότεροι δήμοι με στόχο να γίνουν ισχυρότεροι. Για να μπορέσουν αυτοί οι νέοι δήμοι να ανταποκριθούν στις διευρυμένες αρμοδιότητές τους, ιδίως σε αυτές που απορρέουν από την κατάργηση των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, σε τομείς όπως η υγεία, η πρόνοια, η απασχόληση, η εκπαίδευση και η έκδοση οικοδομικών αδειών, έπρεπε να είναι σε θέση να καταστούν ικανοί να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις, να αξιοποιήσουν τη σύγχρονη τεχνολογία και τις δυνατότητες που παρέχει, καθώς και τις νέες σύγχρονες μεθόδους διαχείρισης.

Σύμφωνα με το σχεδιασμό, οι νέοι δήμοι κλήθηκαν να αναλάβουν ένα ευρύτατο φάσμα αρμοδιοτήτων, και ενισχύθηκαν με το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και επαρκείς οικονομικούς πόρους. Οι αρμοδιότητες πρέπει πλέον να εκτελούνται στο επίπεδο που είναι

πιο κοντά στον πολίτη, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της περιοχής. Οι νέοι δήμοι έχουν επιφορτιστεί να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων προκειμένου να ανταποκριθούν στην ολοκαίνουργια μεγάλη πρόκληση που έχει τεθεί στην εθνική αυτοδιοίκηση, η οποία είναι να διαδραματίσει σημαντικό και ενεργό ρόλο στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Οι δήμοι ασκούν και αρμοδιότητες κρατικού χαρακτήρα σε τοπικό επίπεδο, οι οποίες τους ανατίθενται για την καλύτερη και στενότερη εξυπηρέτηση των πολιτών, στο πλαίσιο της σχετικής κειμενικής νομοθεσίας. Επιπλέον, τους δόθηκαν μια σειρά από νέες αρμοδιότητες που μέχρι την κατάργησή τους τις χειρίζονταν οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Ωστόσο, λόγω του ότι οι αρμοδιότητες αυτές αφορούσαν θέματα πιο τοπικού χαρακτήρα, τελικά δόθηκαν στους Δήμους (Μπιεράτος, 2015).

Ο Δήμαρχος εξακολουθεί να υπηρετεί ως επικεφαλής της Δημοτικής Αρχής καθώς και της πλειοψηφούσας δημοτικής ομάδας, και συνεχίζει να είναι η κατεξοχήν εκλεγμένη οντότητα που παρέχει άμεση λαϊκή νομιμοποίηση. Ωστόσο, το έργο του ολοκληρώνεται πρωτίστως μέσω του προσωπικού, καθώς είναι αυτός που δίνει τις γενικές κατευθύνσεις για τις δράσεις των δημοτικών υπηρεσιών στις οποίες προεδρεύει. Πλέον, ο Δήμαρχος εκπληρώνει τόσο τις διοικητικές όσο και τις στελεχιακές του υποχρεώσεις καθοδηγώντας ένα συλλογικό όργανο που είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό. Το όργανο αυτό ονομάζεται Εκτελεστική Επιτροπή και μέλη του είναι οι Αντιδήμαρχοι που έχουν είτε ουσιαστική είτε εδαφική ευθύνη. Η επιλογή του δημάρχου θα κρίνει τόσο τις υλικές υποχρεώσεις του κάθε αντιδημάρχου όσο και των ίδιων των αντιδημάρχων (Αναλογική Έκθεση - Πρόγραμμα Καλλικράτης, 2010).

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του «Υπ. Εσωτερικών 89540/2021: Οργάνωση και λειτουργία των πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» η σύνθεση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να παραδειγματίζεται από τα ακόλουθα:

α) μια ιεραρχική δομή που κατανέμεται σε επίπεδα που επικαλύπτονται μεταξύ τους και

β) διάταξη βαθμίδων σε σχήμα πυραμίδας.

Η πρωταρχική εστίαση κάθε οργανισμού πρέπει να είναι στη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του, κάτι που μπορεί να γίνει μόνο όταν οι δομές του είναι στελεχωμένες με τον κατάλληλο αριθμό ατόμων για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Η αρχή αυτή πρέπει να χρησιμεύσει ως η κατευθυντήρια ιδέα για την οργάνωση κάθε εταιρείας. Το φαινόμενο του διαρθρωτικού πληθωρισμού, δηλαδή η πρόβλεψη του αριθμού των οργανικών μονάδων, σε συνδυασμό με την υποστελέχωση φορέων, οδηγεί σε φαινόμενα όπως η ύπαρξη προϊσταμένων οργανικών μονάδων σε επίπεδο Τμήματος είτε χωρίς εισηγητές είτε με ελάχιστους εισηγητές, πράγμα που εμποδίζει τελικά την απόδοση των εν λόγω μονάδων. Όταν συμβαίνει αυτό, συνιστάται -όποτε είναι εφικτό να γίνει αυτό- να συνδυάζονται τμήματα που έχουν συγκρίσιμες αρμοδιότητες. Αυτό θα επιτρέψει τη δημιουργία ισχυρών τμημάτων που θα στελεχώνονται με περισσότερους υπαλλήλους και θα βελτιώσει τον συντονισμό μεταξύ των πλέον λιγότερων οργανικών μονάδων. Επιπλέον, η υπηρεσία θα πρέπει να αποφεύγει τη δημιουργία νέων δομών για κάθε νέα αρχή που καλείται να ασκήσει. Κάτι τέτοιο θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μόνο εάν δεν έχει διερευνηθεί στο παρελθόν η δυνατότητα ανάθεσης της νέας αρχής σε μια υφιστάμενη δομή που ήδη εκτελεί καθήκοντα και ευθύνες που είναι συγκρίσιμα. Η εξάλειψη δομών που δεν ασκούν πλέον καμία εξουσία είναι ένα πρόσθετο μέτρο που μπορεί να ληφθεί για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών («Υπ. Εσωτερικών 89540/2021: Οργάνωση και λειτουργία των πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης»).

Επιπλέον, στη διαδικασία προετοιμασίας των Ο.Ε.Υ., θα πρέπει να τηρηθεί η αρχή του «πεδίου εποπτείας» στην κατασκευή των υπηρεσιακών μονάδων των βασικών οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό θα επιτρέψει την ανάπτυξη οργανωτικών δομών που είναι πιο

αποτελεσματικές. Ο όρος «πεδίο εποπτείας» αναφέρεται στον βέλτιστο αριθμό υφισταμένων που μπορεί να επιβλέπει ένας επόπτης. Αν και δεν υπάρχει αντικειμενικά τέλειος αριθμός, ο αριθμός ποικίλλει ανάλογα με τη φύση, την αποστολή και άλλες πτυχές κάθε υπηρεσίας. Ωστόσο, ως βασική λογική που πρέπει να διέπει την απόφαση του αποδεκτού εύρους εποπτείας, θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη το μέγιστο που μπορεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά κάθε προϊστάμενος κατά τη διάρκεια του χρόνου εργασίας του. Προτείνεται, όπου αυτό είναι δυνατό και με την επιφύλαξη ιδιαίτερα των πολύ μικρών και ελλιπών στελεχών ορεινών, νησιωτικών και απομακρυσμένων ΟΤΑ, η εσωτερική τους δομή να περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο (2) μονάδες χαμηλότερου επιπέδου, ενώ θα πρέπει να κατανεμηθούν τουλάχιστον τρεις (3) θέσεις προσωπικού (εκ των οποίων η μία θα αφορά τον Προϊστάμενο Τμήματος), λαμβανομένης βέβαια υπόψη σε κάθε περίπτωση της διαφορετικότητας στο μέγεθος και τη φύση των αντικειμένων του οργανισμού.

Γενικά, το δομικό επίπεδο των οργανικών μονάδων (Γενική Διεύθυνση, Διεύθυνση κ.λπ.) πρέπει να αιτιολογείται με βάση το αντικείμενο τους, τις οργανωτικές και λειτουργικές ανάγκες του φορέα και την επάρκεια του προσωπικού. Άλλοι σκοποί, όπως η δημιουργία θέσεων επόπτη και η καταβολή επιδομάτων θέσης ευθύνης, δεν αποτελούν αποδεκτές δικαιολογίες για το δομικό επίπεδο των οργανικών μονάδων.

Για να επιτευχθεί, καταρχήν, η οργανωτική και λειτουργική καταλληλότητα των υπηρεσιών, απαιτείται εκσυγχρονισμός των οργανωτικών δομών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, πλήρης αναδιοργάνωσή τους. Ειδικότερα, η αναδιοργάνωση των δομών χρειάζεται να είναι μια διαρκής διαδικασία προκειμένου να συμβάλει σημαντικά στην επιτυχή εκτέλεση των υποχρεώσεων που ανατίθενται σε κάθε φορέα.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της ανάγκης ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης μέσω της δημιουργίας λιτών διοικητικών δομών με τα απολύτως απαραίτητα ιεραρχικά επίπεδα, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα προαναφερθέντα, τόσο κατά την εκπαιδευτική διαδικασία των σχετικών Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας από τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ (ως ΟΤΑ πρώτου βαθμού νοούνται οι Δήμοι, καθώς και τα Ιδρύματα, οι ΜΚΟ), καθώς και κατά τη δημιουργία των λιτών διοικητικών δομών με τα απολύτως απαραίτητα ιεραρχικά επίπεδα («Υπ. Εσωτερικών 89540/2021: Οργάνωση και λειτουργία των πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης»).

1.2.4. Οργάνωση και λειτουργία Δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3852/2010 αρ. 3, 1 και 2, οι περιφέρειες είναι νομικά πρόσωπα που είναι τοπικά αυτοδιοικούμενα και υπάγονται στη δικαιοδοσία του δημοσίου δικαίου. Σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής του έθνους, καθώς και λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές τόσο της εθνικής κυβέρνησης όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι περιφέρειες είναι αυτές που είναι υπεύθυνες για τον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την εφαρμογή πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο. Αυτό πραγματοποιείται εντός των αντίστοιχων τομέων αρμοδιότητας των περιφερειών. Η συγκεκριμένη μετατόπιση προέκυψε ως αποτέλεσμα της ευρείας αναγνώρισης της απαίτησης για αναδιοργάνωση του δεύτερου επιπέδου αυτοδιοίκησης σε υψηλότερο επίπεδο, με λιγότερες και πιο αποτελεσματικές μονάδες, οι οποίες θα ήταν πιο ικανές να αναλάβουν σημαντικές αναπτυξιακές αρμοδιότητες που ξεπερνούσαν τα περιορισμένα όρια του νομού καθώς και την παραδοσιακή μεταποίηση και τον ελεγκτικό της ρόλο. Ως αποτέλεσμα αυτής της αλλαγής, η νομαρχία δεν ήταν πλέον υπεύθυνη για την παραδοσιακή μεταποίηση και τον ελεγκτικό της ρόλο. Με τις νέες ρυθμίσεις που ισχύουν, οι Περιφέρειες είναι πλέον επιφορτισμένες με την παροχή των υπηρεσιών και την ανάληψη των αρμοδιοτήτων που προηγουμένως αναλάμβαναν οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι οποίες πλέον έχουν

καταργηθεί. Μοναδικές εξαιρέσεις σε αυτό είναι οι αρμοδιότητες που έχουν δοθεί στους Δήμους. Οι δήμοι αναλαμβάνουν και τις αρμοδιότητες που προηγουμένως ασκούσε η Περιφέρεια του Κράτους, με εξαίρεση τις αρμοδιότητες εκείνες που λόγω της φύσης της εργασίας τους είναι προτιμότερο να παραμείνουν στους αποκεντρωμένους φορείς του κράτους. Αυτό γίνεται για χάρη της διατήρησης της ενότητας της κρατικής πολιτικής σε ολόκληρη την επικράτεια (π.χ. δασικά θέματα και μεταναστευτική πολιτική, χωροταξικός σχεδιασμός - πολεοδομικός σχεδιασμός) (Μπιεράτος, 2015).

Η θεμελίωση της Περιφέρειας ως δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης αντί για την Νομαρχία βασίστηκε στα ακόλουθα επιχειρήματα:

« • στην ύπαρξη βέλτιστης αντιστοίχισης του θεσμού της Περιφέρειας στις νέες λειτουργικές κλίμακες που είχαν δημιουργηθεί, μετά την ολοκλήρωση των νέων δικτύων μεταφορών και άλλων υποδομών και στις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις των τελευταίων ετών, οι οποίες συντέλεσαν στη μεταβολή της οικονομικής και κοινωνικής γεωγραφίας της χώρας.

- στην ανάγκη επίτευξης οικονομιών κλίμακας και συγκέντρωσης δυνάμεων, ώστε να βελτιωθεί αποφασιστικά και να εκσυγχρονιστεί η λειτουργία της.

- στην εξασφάλιση της απαραίτητης εκείνης κλίμακας που θα της επέτρεπε να αναλάβει σημαντικές αναπτυξιακές λειτουργίες.

- στη μείωση των επιπέδων και της πολυπλοκότητας άσκησης αρμοδιοτήτων και διεκπεραίωσης διαδικασιών, προς όφελος του πολίτη, της Πολιτείας, αλλά και γενικότερα της οικονομίας, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στη μεταβίβαση πρόσθετων αρμοδιοτήτων που άνηκαν στις πρώην κρατικές Περιφέρειες και σε άλλους κρατικούς φορείς.»

(Μπιεράτος, 2015, σ.22-23)

Πράγματι, η συγκρότηση και η επιτυχής λειτουργία ενός ισχυρού αυτοδιοικητικού θεσμού, που θα είναι εξοπλισμένος με μεγάλη ποικιλία εξουσιών και αναπτυξιακών ευθυνών, φέρνει τους πολίτες της κάθε περιοχής πιο κοντά στη διοίκηση με αποτέλεσμα να απαλλάσσονται από την ανάγκη να βρεθούν στο αντίστοιχο κέντρο για πολλά από τα σημαντικά θέματα που τους αφορούν. Με την ιδιότητά τους ως δευτερεύουσες μονάδες αυτοδιοίκησης, στις Περιφέρειες δόθηκαν εκλεγμένα όργανα, διευρυμένες αρμοδιότητες και περισσότεροι πόροι, ενώ ιδρύθηκαν εντός των ορίων των 13 διοικητικών περιφερειών που υπήρχαν προηγουμένως. Η επιλογή αυτή στηρίχτηκε στο γεγονός ότι οι διοικητικές περιφέρειες της χώρας απέκτησαν εμπειρία στη διοικητική λειτουργία 24 χρόνια μετά την ίδρυσή τους. Αυτή η εμπειρία τους επέτρεψε να είναι χρήσιμοι και αποτελεσματικοί στην ανάπτυξη τοπικών και περιφερειακών δομών. Επιπλέον, ως αποτέλεσμα μιας μελέτης κόστους-οφέλους, καθορίστηκε ότι η καλύτερη πορεία δράσης θα ήταν να διατηρηθούν οι 13 περιφέρειες στις τρέχουσες διοικητικές μονάδες τους, ώστε να μπορέσουν να αναδιοργανωθούν σε αυτοδιοικούμενες περιφέρειες. Επίσης, οι περιφέρειες είχαν συγκεντρώσει τεράστια εμπειρία μέσω της διαδικασίας υλοποίησης των περιφερειακών προγραμμάτων για τα οποία ήταν υπεύθυνες μέχρι εκείνη τη στιγμή. Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αλλαγή στις περιφέρειες θα προκαλούσε δυσκολίες και καθυστερήσεις στη διαδικασία υλοποίησης των περιφερειακών προγραμμάτων του Ε.Σ.Π.Α. Δεδομένου ότι οι συγκεκριμένοι πόροι είναι απαραίτητοι όχι μόνο για την οικονομία των περιφερειών, αλλά και για την οικονομία της χώρας στο σύνολό της, είναι προφανές ότι η ομαλή υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων ήταν και είναι θέμα μεγάλης σημασίας στο ενδιαμέσο μιας οικονομικής κρίσης. Επιπλέον, αντιπροσωπευτικά όργανα που περιλαμβάνουν τη συμμετοχή αιρετών αντιπροσώπων και αναπτυξιακών φορέων λειτουργούν στις περιφέρειες εδώ και πολλά χρόνια, αποτελώντας μηχανισμούς παραγωγής πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο. Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό, η πλειονότητα των περιφερειών αντιστοιχίστηκε με τις γεωγραφικές διαιρέσεις

της Ελλάδας, οι οποίες είχαν ήδη αναπτύξει μια «περιφερειακή» ταυτότητα. Ο Περιφερειάρχης είναι μια σημαντική προσωπικότητα γιατί είναι ο ανώτατος εκλεγμένος άρχοντας, είναι υπεύθυνος για την εκτελεστική λειτουργία στην Περιφέρεια και είναι ο πολιτικός αρχηγός της πλειοψηφικής παράταξης. Αυτές οι τρεις αρμοδιότητες του δίνουν κεντρικό ρόλο στην Περιφέρεια. Είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή του σχεδίου περιφερειακής ανάπτυξης, προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και είναι υπεύθυνος για το συντονισμό και την παρακολούθηση της εκτελεστικής λειτουργίας της περιφέρειας. Επιπλέον, έχει όλες τις αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στον αυξημένο ρόλο του και είτε τις ασκεί απευθείας ο ίδιος είτε τις μεταθέτει με απόφασή του στους αντιπεριφερειάρχες ή και στους περιφερειακούς συμβούλους. Όσον αφορά τους αντιπεριφερειάρχες, από την άλλη πλευρά, υπάρχουν δύο τύποι: αυτοί που εκλέγονται ταυτόχρονα ως διοικητές από τους ψηφοφόρους της δικής τους εκλογικής περιφέρειας και αυτοί που διορίζονται απευθείας από τον περιφερειάρχη. Όσοι εκλέγονται ταυτόχρονα με τον περιφερειάρχη είναι γνωστοί ως συγκυβερνήτες. Ο περιφερειάρχης αναθέτει τα καθήκοντα που σχετίζονται με τη λειτουργία των αρκετών τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας στους αντιπεριφερειάρχες που εκλέγονται για την κάθε θέση (Μπιεράτος, 2015).

Οι τομείς αρμοδιοτήτων των περιφερειών επικεντρώνονται στους εξής άξονες: – Προγραμματισμού - Ανάπτυξης – Γεωργίας - Κτηνοτροφίας – Φυσικών Πόρων - Ενέργειας - Βιομηχανίας – Απασχόλησης - Εμπορίου - Τουρισμού – Μεταφορών - Επικοινωνιών – Έργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος – Υγείας – Παιδείας - Πολιτισμού - Αθλητισμού – Πολιτικής Προστασίας και Διοικητικής Μέριμνας (Αιτιολογική Έκθεση - Πρόγραμμα Καλλικράτης, 2010).

1.2.5.Δομή τοπικής αυτοδιοίκησης

Το κράτος το οποίο αποτελεί νομικό πρόσωπο, αποτελείται από διοικητικά όργανα, σύμφωνα με τα όσα προβλέπει το Σύνταγμα και η Νομοθεσία, καθώς και από ποικίλες εξαρτημένες και αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες. Το κράτος διακρίνεται από τα ανεξάρτητα δημόσια νομικά πρόσωπα, που ιδρύονται με το σύστημα της αυτοδιοίκησης. Κατά συνέπεια, ασκεί διοικητική εποπτεία στους ΟΤΑ, χωρίς να περιορίζει τη δράση τους.

Το άρθρο 107 παρ. 1 του Συντάγματος, σύμφωνα με την Καβαδία (χ.χ.) ορίζει: «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων...»

Το Σύνταγμα αποτελεί μέσο κατοχύρωσης της διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλει των ΟΤΑ, ως Ν.Π.Δ.Δ. (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου) τα οποία διέπονται από τον Κώδικα Δήμων και κοινοτήτων (ΕΔΚ Ν. 3463/2006) και από τον Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης), ο οποίος προβλέπει και τη σύνταξη ενιαίου Κώδικα Αυτοδιοίκησης.

Πρώτος Βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

Οι δήμοι μπορούν να διαιρεθούν σε:

Δημοτικές Ενότητες

Δημοτικές Κοινότητες

Τοπικές κοινότητες

Δεύτερος Βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης

Με το Ν. 3852/2010 και σύμφωνα με το Πρόγραμμα Καλλικράτης αντικαταστάθηκαν οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα νομαρχιακά διαμερίσματα και συστήθηκαν 11 περιφέρειες, ως ΟΤΑ δευτέρου βαθμού. Η διοικητική περιφέρεια κάθε περιφέρειας μπορεί να διαιρεθεί σε περιφερειακές ενότητες, οι οποίες είναι αντίστοιχες με τις διοικητικές περιφέρειες των νομών που ήταν εδαφικές περιφέρειες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, οι οποίες έχουν έδρα στις πρωτεύουσες των νομών αυτών. Συνολικά έχουν οριστεί 74 περιφερειακές ενότητες στην Ελλάδα.

Οι περιφέρειες, όπως και οι Δήμοι, αποτελούν δημόσια νομικά πρόσωπα, τα οποία ανήκουν στην κατηγορία των ΝΠΔΔ και διέπονται από τον Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Π.Δ. 10/1996) (Καβαδία,χ.χ.)

1.2.6. Δημόσιοι υπάλληλοι

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ελληνικού Συντάγματος, οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι υπεύθυνοι για την εκτέλεση της βούλησης του κράτους και την εξυπηρέτηση του γενικού πληθυσμού. Ως εκ τούτου, έχουν την υποχρέωση να είναι πιστοί τόσο στο Σύνταγμα όσο και στη χώρα στην οποία εργάζονται. Ο νόμος καθορίζει τόσο τις προϋποθέσεις για το διορισμό τους όσο και τη διαδικασία διενέργειας του. Ένας δημόσιος υπάλληλος δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε θέση σε οργανισμό που δεν έχει εξουσιοδοτηθεί από καταστατικό σε καμία περίπτωση. Εξαιρέσεις θα μπορούσαν να δοθούν από ειδικό νόμο για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων και πιεστικών απαιτήσεων με εργαζομένους που προσλαμβάνονται για καθορισμένο χρονικό διάστημα ως μέρος μιας σχέσης ιδιωτικού δικαίου. Τα μέλη του προσωπικού που προσλαμβάνονται βάσει ιδιωτικού δικαίου έχουν τη δυνατότητα να καταλαμβάνουν οργανικές θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων θέσεων ειδικών ακαδημαϊκών καθώς και θέσεων τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού. Ο νόμος περιγράφει λεπτομερώς τις απαιτήσεις για απασχόληση, καθώς και τα προνόμια και τις προστασίες που παρέχονται σε όσους επιλέγονται για απασχόληση.

Μόνιμοι θεωρούνται οι υπάλληλοι του δημόσιου τομέα που κατέχουν οργανικούς ρόλους για όσο διάστημα οι θέσεις αυτές παραμένουν ανοικτές. Προχωρούν σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου και με εξαίρεση τις περιπτώσεις που φεύγουν λόγω ορίου ηλικίας ή τερματίζονται με δικαστική απόφαση, δεν μπορούν να μετατεθούν χωρίς σύμφωνη γνώμη, ούτε να υποβιβαστούν ή να τερματιστούν χωρίς απόφαση υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο απαρτίζεται κατά τα δύο τρίτα τουλάχιστον από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους. Σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζει ο νόμος, οι αποφάσεις που λαμβάνονται από αυτά τα όργανα μπορούν να προσβληθούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Σύμφωνα με το νόμο, ανώτεροι διοικητικοί υπάλληλοι που εργάζονται σε θέσεις που δεν ανήκουν στην ιεραρχία της δημόσιας υπηρεσίας, άτομα που διορίζονται απευθείας με βαθμό πρεσβευτή, υπάλληλοι της Προεδρίας της Δημοκρατίας και των γραφείων του Πρωθυπουργού, Οι Υπουργοί και οι Υφυπουργοί δικαιούνται όλοι να εξαιρεθούν από τη μόνιμη κατηγορία. Οι κανόνες των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν και για τους εργαζόμενους της Βουλής, που κατά τα άλλα ελέγχονται πλήρως από τον Κανονισμό της, καθώς και για τους υπαλλήλους άλλων νομικών φορέων δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Η πρόσληψη υπαλλήλων στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως καθορίζεται για κάθε φορά, πλην των περιπτώσεων που περιγράφονται στην άνωθεν παράγραφο, γίνεται είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια και υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής, όπως ορίζει ο νόμος. Για θέσεις που υπόκεινται σε ειδικές συνταγματικές εγγυήσεις ή χαρακτηρίζονται από σχέση εντολής, ο νόμος μπορεί να προβλέπει ειδικές διαδικασίες επιλογής προσωπικού που περιβάλλονται από αυξημένες εγγυήσεις διαφάνειας και αξιοκρατίας. Ο νόμος ορίζει τους όρους και τη διάρκεια των σχέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως καθορίζονται κάθε φορά, για την κάλυψη είτε οργανικών θέσεων είτε πέραν των προβλεπόμενων στην παράγραφο 3 πρώτο εδάφιο είτε προσωρινών ή

απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών σύμφωνα με το Σύνταγμα. Ο νόμος προσδιορίζει επίσης τα καθήκοντα που επιτρέπεται να εκτελούν τα μέλη του προσωπικού. Ο «Συνήγορος του Πολίτη» λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή και ο νόμος ορίζει τα θέματα που σχετίζονται με τη διαμόρφωση αυτής της θέσης καθώς και τις εξουσίες που διαθέτει.

1.3.Ιστορική αναδρομή: Μεταρρυθμίσεις μεταξύ των ετών 1960 και 2010

Ξεκινώντας μία αναδρομή στο ιστορικό της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα από το 1960 έως το 2010 (οπότε και τοποθετείται το χρονικό πλαίσιο της έρευνας) εντοπίζονται σημαντικές νομοθετικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις. Από το 1955 με το Ν. 3200/1955 εφαρμόστηκε στην Ελλάδα ένα σύστημα ευρύτατης αποκέντρωσης, το οποίο διέυρνε σε μεγάλο βαθμό τις αρμοδιότητες των νομαρχών. Ο νομάρχης ήταν με βάση τη νομοθεσία ο επικεφαλής του εκάστοτε Νομού, και ήταν, αρχικά, δημόσιος υπάλληλος είτε με καθεστώς θητείας είτε μετακλητός, ενώ αποτελούσε πάντα ένα πρόσωπο εμπιστοσύνης της Κυβέρνησης καθώς αποτελούσε και εκπρόσωπό της στον Νομό. Επρόκειτο για το πρόσωπο το οποίο ασκούσε διοικητική εποπτεία στη λειτουργία των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., των νομικών προσώπων που υπάγονταν σε αυτές αλλά και των Ν.Π.Δ.Δ. του Νομού.

Το 1986 πραγματοποιήθηκε η σύσταση των Περιφερειών που αποτελούν τον δεύτερο βαθμό διοικητικής αποκέντρωσης με βασικό σκοπό το συντονισμό και τον προγραμματισμό της ανάπτυξης των περιφερειών (αρθ. 61-69 του Ν. 1622/1986). Επικεφαλής, με τη συγκεκριμένη νομοθεσία τέθηκε ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ως μετακλητός δημόσιος υπάλληλος. Με το αρθ. 4 του Ν. 2240/1994 πραγματοποιήθηκε η κατάργηση του θεσμού του Νομάρχη από το ρόλο του περιφερειακού οργάνου πρώτου βαθμού αποκέντρωσης και με το Ν. 2281/1994 καθιερώθηκαν οι Νομαρχίες, ως δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις είχαν με βάση το νόμο του 1994 διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, βρίσκονταν υπό διοίκηση αιρετών οργάνων και εποπτεύονταν από το Γ.Γ. της Περιφέρειας στην οποία ανήκαν

ανά περίπτωση. Οι αρμοδιότητες του Νομάρχη οι οποίες δεν μεταβιβάστηκαν με το νόμο αυτό στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, μεταφέρθηκαν σε έναν καινούριο θεσμό, τον θεσμό του Περιφερειακού Διευθυντή. Εν τέλει, ο πρώτος βαθμός αποκέντρωσης και οι θέσεις των Περιφερειακών Διευθυντών οδηγήθηκαν σε κατάργηση δύο έτη αργότερα και οι αρμοδιότητές τους πέρασαν στους γενικούς γραμματείς των Περιφερειών (αρθ. 14 του Ν. 2399/1996). Ένας χρόνο αργότερα (1997) σημειώθηκε η ριζική αναδιοργάνωση του διοικητικού συστήματος αποκέντρωσης της χώρας βάσει του δεδομένου ότι οι Περιφέρειες άρχισαν να συνιστούν τον μοναδικό βαθμό αποκεντρωμένων μονάδων διοίκησης (Ν. 2503/1997). Με βάση την εισηγητική έκθεση του νόμου, η Περιφέρεια ήταν υπεύθυνη το σχεδιασμό, προγραμματισμό, συντονισμό και τη εφαρμογή των πολιτικών για τη πολύπλευρη αναπτυξιακή πορεία της Περιφέρειας (Σιούτη, 2001). Ταυτόχρονα, πραγματοποιήθηκε συνένωση πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. και μείωση του αριθμού από 5.826 σε 1033. Οι νέοι δήμοι χωρίστηκαν σε δημοτικά διαμερίσματα, εντός των οποίων λειτουργούσε ένα ακόμα όργανο το Τοπικό συμβούλιο, που εκπροσωπούνταν από τον κοινοτικό Πάρεδρο (Χλέπας, 2001).

Το 2010, ο Ν. 3852/2010 ήταν υπεύθυνος για τη βασική συνταγματική επιταγή για τη συγκρότηση της τοπικής αυτοδιοίκησης σε δύο βαθμίδες λειτουργίας, με μονάδες μεγέθους το οποίο θα τις καθιστά ικανές να διαχειριστούν με βέλτιστο τρόπο τις τοπικές υποθέσεις, αλλά και να επωμιστούν τις απαραίτητες αρμοδιότητες που τους αναθέτει το κράτος. Ο νόμος αυτός προέβλεπε στις διατάξεις του τη μεταφορά οικονομικών και ανθρώπινων πόρων σε αντιστοιχία με τις αρμοδιότητες οι οποίες μεταβιβάστηκαν στην αυτοδιοίκηση, κάτι το οποίο προβλέπεται τόσο στο Σύνταγμα όσο και στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας. Τα κριτήρια κατανομής των Κ.Α.Π. και Σ.Α.Τ.Α. στους Ο.Τ.Α., ορίζονται συγχρόνως από τους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών. Πιο συγκεκριμένα, ως κριτήρια έχουν τεθεί ο πληθυσμός, ο χαρακτήρας των Ο.Τ.Α. (πεδινός, ορεινός, νησιώτικος), το μήκος και η βατότητα του οδικού δικτύου, οι κλιματολογικές συνθήκες, το επίπεδο των

κοινωνικών εξυπηρετήσεων και, τέλος, η δυνατότητα άντλησης τοπικών πόρων (Μπιεράτος, 2015).

Κεφάλαιο 2^ο: Αλλαγές και μελλοντικές προτάσεις

2.1.Από το σχέδιο Καποδίστρια στο πρόγραμμα Καλλικράτη

Τον Νοέμβριο του 1996 ξεκίνησε η διαδικασία ανάπτυξης του νέου σχεδίου για τις συγχωνεύσεις των βασικών ΟΤΑ και τελικά παρουσιάστηκε τον Φεβρουάριο του 1997. Είναι προφανές ότι το πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» είχε σίγουρα καλύτερη επιμέλεια από τις προηγούμενες προσπάθειες των προκατόχων του, και αυτό αντανάκλα τη βούληση της πολιτικής ηγεσίας να συνεχίσει με αποφασιστικότητα αυτή τη φορά σε μια «μακροπρόθεσμη μεταρρύθμιση». Η κυβέρνηση αποφάσισε να μην ακολουθήσει το παράδειγμα άλλων εθνών και να ιδρύσει μια Εθνική Επιτροπή η οποία θα αναλάμβανε το δύσκολο καθήκον της οριοθέτησης των γεωγραφικών ορίων των νέων ΟΤΑ.

Η ψηφοφορία για το πρόγραμμα «Ι. Καποδίστρια» έγινε εν μέσω έντονου πολιτικού κλίματος που χαρακτηρίζεται από σφοδρή διαμάχη. Τότε, η ΝΔ, που λειτουργούσε ως αξιωματική αντιπολίτευση, έθεσε ζήτημα συνταγματικότητας σχετικά με την υποχρεωτική προϋπόθεση της συγχώνευσης.

Πριν από τη ψήφιση του Ν. 2539/97 «Ι. Καποδίστρια», η κατάσταση στη χώρα χαρακτηριζόταν από ανισόρροπους ΟΤΑ, που χρησίμευαν πρωτίστως ως κέντρα οργάνωσης της κοινωνικής ζωής της περιοχής και ως εκτελεστές της τοπικής γραφειοκρατίας. Η κατάσταση αυτή συνεχίστηκε μέχρι την εφαρμογή του Ν. 2539/97 «Ι. Καποδίστρια». Υπήρχαν συνολικά 5.318 πόλεις και χωριά που είχαν πληθυσμό λιγότερο από 5.000 άτομα και υπήρχαν 457 δήμοι. Το 94% των ΟΤΑ, που αντιστοιχούσαν στο 31% του συνόλου του πληθυσμού της χώρας, είχαν πληθυσμό κάτω των 2.000 ατόμων, ενώ το 64% των ΟΤΑ είχε

πληθυσμό κάτω των 510 ατόμων. Συνολικά υπήρχαν 5.775 Ο.Τ.Α. Οι κύριοι ΟΤΑ δεν αντιστοιχούσαν σε καμία ενιαία πολεοδομική μονάδα, αλλά αποτελούνταν από 12.315 οικισμούς. Υπήρχαν συνολικά 914 δήμοι και 120 κοινότητες που ιδρύθηκαν ως αποτέλεσμα των συνδυασμών που επιβλήθηκαν από το νόμο (Παναγόπουλος, 2017).

Οι ακόλουθες είναι μερικές από τις θεμελιώδεις ιδέες που στήριξαν το Πρόγραμμα: ο συνδυασμός δημοκρατικών και αποτελεσματικών αρχών (μεγάλοι ΟΤΑ, αλλά με σημαντική δημοτική αποκέντρωση), η συγχρονισμένη διεκπεραίωση των απαιτήσεων των διαφόρων νομικών ρυθμίσεων και των βημάτων που απαιτούνται για την ανάπτυξη, το δικαίωμα στην ενδοδημοτική αποκέντρωση των δημοσίων επενδύσεων, συχνά γνωστό ως ισοζύγιο ενδοδημοτικής ανάπτυξης.

Το πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» έχει δύο δηλωμένους στόχους: ο πρώτος ήταν να δώσει στους κατοίκους των πόλεων και των χωριών υπηρεσίες παρόμοιας αποτελεσματικότητας και ο δεύτερος είναι να εκσυγχρονίσει τελικά τη διοικητική δομή. Η ουσιαστικοποίηση του ρόλου των ΟΤΑ, η αναβάθμιση των αιρετών και κατά συνέπεια ο εκσυγχρονισμός του τοπικού πολιτικού συστήματος στη χώρα, καθώς και η διεύρυνση του πολιτικού βάρους των Πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. είναι όλα τα στοιχεία που συνέβαλαν στην ουσιαστικοποίηση του ρόλου των ΟΤΑ και τη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων προκειμένου να διατηρήσουν τη διοικητική και οικονομική τους αυτοτέλεια.

Ο δεύτερος στόχος ήταν ο συντονισμός των δημόσιων επενδύσεων σε τοπικό επίπεδο για τεχνικά έργα, κοινωνικές υποδομές και άλλο συναφή εξοπλισμό. Η αύξηση του «ενδογενούς» δυναμικού της ελληνικής περιφέρειας αποτέλεσε ουσιαστικό βήμα προς την επίτευξη μακροπρόθεσμων και «βιώσιμων» περιφερειακών και τοπικών αναπτυξιακών στόχων (Παναγόπουλος, 2017).

Με το πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» εξαιρετικά σημαντικές κρίθηκαν οι αλλαγές ως προς την καταστατική οργάνωση των ΟΤΑ και τη δημοτική αποκέντρωση, με βάση με το άρθρο 2 παρ. 10 του ν. 2539/1997:

«Στους δήμους και τις κοινότητες, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, η εδαφική περιφέρεια κάθε καταργούμενου ΟΤΑ και κάθε προσαρτώμενου συνοικισμού αποτελεί υποδιαίρεση της ενιαίας εδαφικής περιφέρειας του νέου δήμου ή κοινότητας και προσδιορίζεται με τον όρο «Δημοτικό ή Κοινοτικό Διαμέρισμα», το οποίο περιλαμβάνει και τον πληθυσμό του καταργηθέντος ΟΤΑ».

Το άρθρο 4 του νόμου όριζε τη σύσταση Τοπικού Συμβουλίου (παρ. 1) σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα, εκτός από τα διαμερίσματα εκείνα τα οποία ορίζονταν ως έδρες των νέων δήμων και είχαν πληθυσμό άνω των 1.000 κατοίκων. Το Τοπικό Συμβούλιο «λειτουργεί στα πλαίσια του νέου δήμου ως όργανο δημοτικής αποκέντρωσης, μέσα στα όρια του αντίστοιχου δημοτικού διαμερίσματος» (παρ. 2). Για τα τοπικά συμβούλια υπήρχε πρόβλεψη ώστε να είναι τριμελή σε διαμερίσματα τα οποία έχουν μέχρι 300 κάτοικους, πενταμελή σε όσα έχουν μέχρι 1.500 και επταμελή σε όσα είναι μεγαλύτερα. Σχετικά με τα κοινοτικά διαμερίσματα, ο νόμος όρισε την εκπροσώπησή τους, εκτός από εκείνα της έδρας, και στη νέα Κοινότητα των Παρέδρων (Παναγόπουλος, 2017):

«Σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα συνιστάται Τοπικό Συμβούλιο, το οποίο φέρει την ονομασία «τοπικό συμβούλιο» και στη συνέχεια το όνομα του δήμου ή της κοινότητας που καταργήθηκε με τη συνένωση. Τοπικό συμβούλιο συνιστάται και στον αυτοτελή συνοικισμό που αποσπάστηκε από δήμο ή κοινότητα και προσαρτήθηκε σε νέο δήμο του άρθρου 1. Στα δημοτικά διαμερίσματα που είναι έδρες των νέων δήμων και έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων δεν συνιστώνται τοπικά συμβούλια. Το τοπικό συμβούλιο λειτουργεί στα πλαίσια του νέου δήμου ως όργανο δημοτικής αποκέντρωσης, μέσα στα όρια

του αντίστοιχου δημοτικού διαμερίσματος. Σε δημοτικά διαμερίσματα με πληθυσμό χιλίων πεντακοσίων (1.500) κατοίκων και άνω το τοπικό συμβούλιο είναι επταμελές, τριακοσίων (300) έως χιλίων πεντακοσίων (1.500) κατοίκων πενταμελές και μέχρι τριακοσίων (300) κατοίκων τριμελές. Οι πρόεδροι των τοπικών συμβουλίων, πλην των τριμελών, είναι και μέλη του δημοτικού συμβουλίου. Οι Πρόεδροι των τριμελών τοπικών συμβουλίων είναι και δημαρχιακοί πάρεδροι. Ο πρόεδρος και τα μέλη του τοπικού συμβουλίου εκλέγονται για τέσσερα (4) χρόνια από το σύνολο των εκλογέων του δημοτικού διαμερίσματος. Η εκλογή γίνεται την ίδια μέρα που εκλέγονται τα δημοτικά συμβούλια, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και εφόρους δικαστικών αντιπροσώπων. Η εγκατάσταση του τοπικού συμβουλίου γίνεται με τον ίδιο τρόπο που γίνεται η εγκατάσταση των δημοτικών αρχών. Σε κάθε περίπτωση η θητεία τους αρχίζει και λήγει μαζί με τη θητεία του δημοτικού συμβουλίου. Τον πρόεδρο του τοπικού συμβουλίου αναπληρώνει ο επόμενος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος του ίδιου συνδυασμού στο δημοτικό διαμέρισμα. Το αξίωμα του προέδρου και του μέλους του τοπικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Στους προέδρους των τοπικών συμβουλίων καταβάλλονται από το δήμο έξοδα κίνησης, τα οποία καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών. Αν ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου απουσιάζει ή κωλύεται, τον αναπληρώνει ο αναπληρωτής αυτού σε όλα τα καθήκοντά του.»

Η μεταρρύθμιση του προγράμματος «Ι. Καποδίστρια» βελτίωσε πολύ την τοπική αυτοδιοίκηση. Ωστόσο, δεν δημιούργησε αποτελεσματικούς δήμους σε όλη τη χώρα που να είναι ικανοί για οικονομική αυτάρκεια και τη δυνατότητα να αντλήσουν δικούς τους πόρους. Αυτή η μεταρρύθμιση χαρακτηρίστηκε από πολλούς ως θαρραλέα. Ωστόσο, επειδή δεν υπήρχαν καλά οργανωμένες υπηρεσίες ούτε το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό, περισσότεροι δήμοι δεν είχαν ακόμη τη διοικητική ικανότητα να επωφεληθούν από τις νέες δυνατότητες και τις νέες τεχνολογίες για την παροχή ποιοτικών αναβαθμισμένων υπηρεσιών.

Το κράτος από την πλευρά του δεν στήριξε επαρκώς τους νεοσύστατους ΟΤΑ παρέχοντάς τους κατάλληλη χρηματοδότηση ή βελτιώνοντας τις προγραμματικές, οργανωτικές ή λειτουργικές τους δυνατότητες. Επειδή δεν προχώρησε με έναν καλά σχεδιασμένο, ολοκληρωμένο και ενιαίο μετασχηματισμό του διοικητικού συστήματος της χώρας, κάθε στάδιο εξακολούθησε να είναι απρόβλεπτο, ασταθές και ημιτελές. Επίσης δεν προχώρησε σε αλλαγή του δικαστικού συστήματος της χώρας.

Με την εφαρμογή του σχεδίου, διαπιστώθηκε ότι η καθιέρωση δεύτερου επιπέδου αυτοδιοίκησης στα σύνορα των νομών δεν διευκόλυνε την ανάληψη ευθύνης για το σχεδιασμό και την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής πολιτικής. Αυτό συνέβη γιατί η εφαρμογή μιας τέτοιας πολιτικής απαιτεί γεωγραφικές ενότητες που είναι μεγαλύτερες. Επιπλέον, επειδή οι δήμοι αναδιοργανώθηκαν σε λιγότερες και ισχυρότερες μονάδες που ανέλαβαν πρόσθετες αρμοδιότητες, ο δεύτερος βαθμός έπρεπε επίσης να αναδιαταχθεί σε ευρύτερες γεωγραφικές ενότητες για να μπορέσουν να αναλάβουν νέες αρμοδιότητες, κυρίως στην περιοχή της ανάπτυξης. Κι αυτό γιατί οι δήμοι αναδιοργανώθηκαν σε λιγότερες και ισχυρότερες μονάδες (Μπιεράτος, 2015).

Η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση που εντοπίζεται στα σύνορα των νομών απέδειξε τη δυσκολία αποτελεσματικής συμμετοχής στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως στην Επιτροπή των Περιφερειών, που αποτελεί έναν οργανισμό στον οποίο οι περιφέρειες των άλλων κρατών μελών λαμβάνουν σε έναν πιο ενεργό και σημαντικό ρόλο.

Ο Γ.Γ. της Περιφέρειας, που ήταν μετακλητός υπάλληλος που διοριζόταν από κάθε κυβέρνηση, επέβλεπε τους δήμους, τις κοινότητες και τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις. Αυτό ήταν επιπλέον της Ειδικής Επιτροπής του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων του άρθρου 68 της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Εξαιτίας της δομής του συστήματος ελέγχου και της νομιμότητας των εργασιών των ΟΤΑ,

προκλήθηκαν σημαντικές δυσκολίες και προβλήματα. Ο λόγος των δυσκολιών ήταν ότι η συγκεκριμένη καθεστωτική εποπτεία δεν παρείχε εγγυήσεις αξιοπιστού και αποτελεσματικού ελέγχου της νομιμότητας των ενεργειών των ΟΤΑ, δεδομένου ότι η Γ.Γ. της Περιφέρειας στην ουσία ήταν πρόσωπο εμπιστοσύνης της εκάστοτε κυβέρνησης και ως εκ τούτου δεν ήταν κατά τεκμήριο αντικειμενικός και αμερόληπτος εγγυητής της νομιμότητάς της για όλες τις παρατάξεις που συμμετείχαν στα αιρετά όργανα των ΟΤΑ (Εκθεση για το σκεπτικό του προγράμματος Καλλικράτης, 2010).

Σύμφωνα με το Χλέπα, «προβληματική παρέμεινε η οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, διότι αυτές συνέχισαν να βρίσκονται ανάμεσα στις αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων από τη μία πλευρά και της κρατικής διοίκησης από την άλλη»...Τέλος, συνεχίστηκε η πρακτική της παράκαμψης του πληθυσμιακού κριτηρίου και η αναγνώριση ως δήμων όλων σχεδόν των βιώσιμων πρωτοβάθμιων οργανισμών αφού περίπου το 80% των δήμων δεν πληρούσε το κατώτατο όριο των 10.000 κατοίκων προκειμένου αυτός να χαρακτηριστεί ως δήμος. Συγχρόνως, ως κοινότητες χαρακτηρίζονταν κυρίως προβληματικές περιπτώσεις Ο.Τ.Α.» (Χλέπας, 2001) (Μπιεράτος, 2015).

Στόχος του νομοθέτη του «Προγράμματος Καλλικράτης» ήταν να παράσχει στο έθνος μια μόνιμη δομή που να είναι ταυτόχρονα σταθερή και σύγχρονη σε επίπεδο διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Η δομή αυτή έπρεπε να υπερβαίνει τη λογική των προσωρινών λύσεων, περιορίζοντας τις παροδικές λύσεις που σύντομα θα δημιουργούσαν ανάγκες για νέες παρεμβάσεις, αναπαράγοντας εκκρεμότητες. Ακολουθεί κατάλογος ορισμένων από τους συγκεκριμένους επιμέρους σκοπούς που επιχείρησε να εξυπηρετήσει με την υιοθέτηση της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης: ενίσχυση της δημοκρατικής συμμετοχής και αποτελεσματική διευθέτηση των τοπικών υποθέσεων, καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, οργάνωση της άσκησης της εξουσίας με όρους διεύρυνσης της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και

εμβάθυνση της δημοκρατίας, ενίσχυση των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, των εθελοντικών και κοινωνικών οργανώσεων, αφού το κοινοβούλιο καταργήθηκε. Το πρόγραμμα επιχείρησε να βοηθήσει στον εξορθολογισμό της δομής του κράτους και στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που θέτει μια προσέγγιση που είναι αποσπασματική και κατακερματισμένη. Ως αποτέλεσμα, δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στη συνάρθρωση, τη συνεργασία και την αλληλεξάρτηση των επιπέδων κεντρικής διοίκησης, αποκεντρωμένης διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Μέσα από το πρόγραμμα αναδείχθηκε ο ρόλος του κεντρικού κράτους και του επιτελικού, συντονιστικού και ελεγκτικού χαρακτήρα του, ως αποτέλεσμα της αναδιάταξης των επιπέδων της Αυτοδιοίκησης. Αυτό επέτρεψε μια σαφέστερη οριοθέτηση των ευθυνών σε κάθε επίπεδο, επιτρέποντας στον πολίτη να μπορεί να γνωρίζει, για κάθε του ανάγκη, ποιος είναι ο αρμόδιος φορέας που τον εξυπηρετεί και ποιες ενέργειες πρέπει να πραγματοποιήσει σε ενιαίο επίπεδο, είτε στο Δήμο είτε στην Περιφέρεια.

Συμπερασματικά, το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» έκανε μια προσπάθεια να επανεδραιώσει την αυτοδιοίκησή σε πολλαπλά επίπεδα, συμπεριλαμβανομένου του διοικητικού, πολιτικού, οικονομικού και ηθικού. Με την εφαρμογή του έγινε μία προσπάθεια αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας, της αναποτελεσματικότητας και της απαξίωσης που συνήθως αντιμετωπίζουν αιρετοί και εργαζόμενοι (Εκθεση Σκεπτικό - Πρόγραμμα Καλλικράτης, 2010).

Η ψήφιση του Ν. 3852/2010 είχε ως αποτέλεσμα θεμελιώδεις αλλαγές στη λειτουργία, την οργάνωση και τη δομή των τοπικών αυτοδιοικήσεων καθώς και των αποκεντρωμένων διοικήσεων. Για την ορθή οριοθέτηση των διοικητικών ορίων των νέων ΟΤΑ, αναπτύχθηκαν επτά διακριτοί τύποι εύλογων και αντικειμενικών κριτηρίων. Αυτά είναι τα κριτήρια ήταν γεωγραφικά, πληθυσμιακά, οικονομικά, κοινωνικά, αναπτυξιακά, πολιτισμικά και ιστορικά, χωροταξικά. Η νέα δομή ήταν σύμφωνη με το Σύνταγμα και ειδικότερα με την αρ. 101 παρ.

2, που ορίζει ότι: «Η διοικητική διαίρεση της Χώρας κατασκευάζεται με βάση τα γεωοικονομικά, κοινωνικά, και συγκοινωνιακά χαρακτηριστικά της χώρας».

Επρόκειτο για ένα νομοσχέδιο 136 σελίδων που έχει επανασχεδιάσει πλήρως τον διοικητικό χάρτη της χώρας. Η συντριπτική πλειοψηφία των αλλαγών επηρέασε όλους τους θεσμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, συμπεριλαμβανομένων των Δήμων και των Περιφερειών, ενώ μερικές από τις αλλαγές θα επηρεάσουν μόνο την αποκεντρωμένη διοίκηση του κράτους. Οι σημαντικότερες από τις αλλαγές και προόδους στη διοικητική δομή των ΟΤΑ και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης που επέφερε το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» παρουσιάζονται παρακάτω:

Αρχικά, με το πρόγραμμα ιδρύεται νέος οργανισμός, γνωστός ως Εκτελεστική Επιτροπή. Οι Δήμοι διοικούνται από τον Δήμαρχο και τους Αντιδήμαρχους, ενώ οι Περιφέρειες από τον Περιφερειάρχη και τους Αντιπεριφερειάρχες.

Με την εκλογή δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων από τις αντίστοιχες περιφέρειες της εκλογικής τους περιφέρειας, είναι δυνατό να διασφαλιστεί ότι όλοι οι συγχωνευμένοι δήμοι και κοινότητες, εκτός από τους αδρανείς νομούς, θα συνεχίσουν να εκπροσωπούνται στα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια. Ο πρωταρχικός στόχος αυτής της δομής είναι να αποφευχθεί η αποξένωση των εκλεγμένων αξιωματούχων από τις κοινότητες που υπηρετούν στις αντίστοιχες δικαιοδοσίες τους.

Η Δημοτική Επιτροπή αναλαμβάνει πρόσθετες ευθύνες δημοσιονομικού ελέγχου και τακτικής παρακολούθησης προκειμένου να παρακολουθεί τον τρόπο εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Η Επιτροπή Διαβούλευσης έχει συσταθεί ως συμβουλευτική οντότητα για όλες τις περιφέρειες και τους δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 ατόμων. Με τη συγκεκριμένη Επιτροπή θεσμοθετείται η ανοιχτή συμμετοχή και η ανταλλαγή επιχειρημάτων με

εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας, οι οποίοι μέχρι τότε μεμονωμένα επιζητούσαν πρόσβαση και επιρροή σε ανώτερα ηγετικά επίπεδα των ΟΤΑ.

Οι δημοτικές και κοινοτικές διατάξεις εμπλουτίζονται με το άρθρο 99. Θεσπίζονται κώδικες διαδικασιών διαδημοτικής συνεργασίας ως πρόσθετες διατάξεις που αφορούν τη δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ δήμων και περιφερειών για την αποτελεσματικότερη άσκηση των αυξημένων αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί. στους νέους φορείς των δύο βαθμίδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και στην ενίσχυση της μεταξύ τους συνεργασίας. Αυτοί οι κώδικες για τις διαδικασίες διαδημοτικής συνεργασίας θεσπίζονται με πρόσθετες διατάξεις που αφορούν τη δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ δήμων και περιφερειών.

Συστήνεται ακόμη ο θεσμός του «Υποστηρικτή» του Πολίτη και της Επιχείρησης, προκειμένου να διαμορφωθεί ο θεσμός που θα διαμεσολαβεί μεταξύ πολιτών, επιχειρήσεων και ΟΤΑ, με σκοπό την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης τόσο στους δήμους όσο και στις περιφέρειες.

Απαιτείται να δημοσιεύονται ηλεκτρονικά όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τα συλλογικά όργανα των Δήμων, των Περιφερειών και των αντίστοιχων Νομικών Προσώπων τους. Διαφορετικά, οι αποφάσεις δεν θα έχουν καμία ισχύ.

Η διαδικασία ψηφοφορίας για όσους θα υπηρετήσουν σε ηγετικούς ρόλους εντός των Οργανισμών θα διεξάγεται πλέον πολύ διαφορετική των Τοπικών Αρχών. Στην αρχή η θητεία των αιρετών αυξάνεται κατά ένα έτος και η διάρκεια των δημοτικών και περιφερειακών περιόδων αυξάνεται από τέσσερα σε πέντε έτη αντίστοιχα. Την ίδια ημέρα και στα ίδια εκλογικά τμήματα με τις εκλογές για την ανάδειξη των αρχών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα γίνονται οι εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ουσιαστικά στόχος είναι η επαναφορά της προηγούμενης ρύθμισης με σκοπό την επίτευξη ενισχυμένης δημοκρατικότητας και νομιμοποίησης των

αιρετών οργάνων των νέων ΟΤΑ. Εξακολουθεί να μειώνεται ο ηλικιακός περιορισμός επιλεξιμότητας για δημοτικές και περιφερειακές θέσεις συμβούλων, καθώς και για τοπικά και δημοτικά συμβούλια, από 21 ετών σε 18, επιτρέποντας την πρόωπη ενασχόληση των νέων με την κοινωνία (ν. 3852/2010 αρ. 13 παρ. 2)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παράγραφος 1, απαγορεύεται στους δημάρχους δήμων με πληθυσμό άνω των 10.000 ατόμων να ασκούν το επάγγελμά τους κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Ομοίως, σύμφωνα με το άρθρο 119 παράγραφος 1, ο Περιφερειάρχης απαγορεύεται να ασκεί τα καθήκοντά του ως επαγγελματία κατά τη διάρκεια της θητείας του.

Περιφέρειες και Δήμοι χωρίζονται σε εκλογικές περιφέρειες που αντιστοιχούν ως επί το πλείστον στις διαλυμένες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (με εξαίρεση την Αθήνα και το Βόρειο και Νότιο Αιγαίο) και τους συγχωνευθέντες Δήμους και Κοινότητες, καθώς και στα σημερινά δημοτικά διαμερίσματα, αντίστοιχα.

Τέλος, για τους Ο.Τ.Α. επιχειρείται ορθολογική χρήση του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού και εφόσον καταστεί αναγκαίο, ο Α.Σ.Ε.Π. χρησιμοποιείται για την πρόσληψη νέου προσωπικού. Ωστόσο, αυτό γίνεται μόνο αφού έχουν εξαντληθεί όλες οι επιλογές μετάθεσης και δεν υπάρχουν πλεονάζοντες υπάλληλοι (Μίνης, 2015).

Η θέσπιση του νόμου 3852/2010 έφερε μαζί της μια σειρά από οφέλη, αλλά και μια σειρά μειονεκτημάτων. Αρχικά, παρέχεται η ευκαιρία σε κάθε άτομο να συμμετέχει ενεργά στις αποφάσεις που λαμβάνονται από τον δήμο ή την περιφέρεια. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα να προτείνει τον εαυτό του ως υποψήφιο και, επομένως, το δικαίωμα να αναζητήσει οποιαδήποτε θέση στους ΟΤΑ. Επομένως, δεν απαιτείται να προέρχεται κανένας υποψήφιος από κάποια συγκεκριμένη πολιτική παράταξη. Κατά συνέπεια, ο θεσμός της διαφάνειας αποκτά μεγαλύτερη ισχύ.

Δεύτερον, ο εν λόγω νόμος δίνει τη δυνατότητα σε ιδιωτικές εταιρείες και ΟΤΑ να συνεργαστούν για την εφαρμογή των προγραμμάτων με πιο ολοκληρωμένο τρόπο, κάτι που αποτελεί θετική εξέλιξη. Αυτή η συνεργασία είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε αυτή την περίπτωση, διότι ένας μεγάλος αριθμός δήμων μόλις συγχωνεύθηκαν, με αποτέλεσμα ο ΟΤΑ να μην είναι εξοικειωμένος με τις ιδιαιτερότητες των συγχωνευμένων δήμων. Το συμπέρασμα αυτό μπορεί να εξαχθεί, δεδομένου ότι τις λειτουργίες του καταργημένου δήμου, γνωστού και ως καταργημένη κοινότητα, αναλαμβάνει ένας άλλος, μεγαλύτερος δήμος.

Επιπλέον, η ενοποίηση ορισμένων δήμων και περιφερειών είχε ως αποτέλεσμα σημαντική εξοικονόμηση κόστους για το κράτος και είναι απαραίτητη για την εφαρμογή αυτών των μεταρρυθμίσεων. Εξαιτίας αυτού, όταν ένας ΟΤΑ είναι επιτυχής στο να κάνει αυτού του είδους τις αποταμιεύσεις, όχι μόνο εξασφαλίζει περισσότερα χρήματα για τη λειτουργία του, αλλά και γίνεται πιο ανταγωνιστικός, πιο παραγωγικός και πιο αποτελεσματικός στο έργο το οποίο προσφέρει.

Εν τέλει, ο Νόμος έχει πλέον συμβιβαστεί με τις ανάγκες του Ευρωπαϊκού Νομοθέτη, σε αντίθεση με την απλή κάλυψη των απαιτήσεων των πιστωτών. Ως αποτέλεσμα, ένας ΟΤΑ μπορεί πλέον να ανταγωνίζεται αποτελεσματικά και σε ίσο επίπεδο με μια αρχή της ΕΕ. Η περίφημη Συνθήκη του Μάαστριχτ, η οποία καθιερώνει τους δεσμούς της Κοινότητας (εφεξής ΕΕ) με τον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, ήταν ένα σημαντικό βήμα προόδου και ένα ορόσημο από μόνη της. Μέσω του σχήματος αυτό, μπορεί και να συσταθεί η Επιτροπή των Περιφερειών, οπότε, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι οι πρακτικές των ΟΤΑ έρχονται σε αντίθεση με τις ευρωπαϊκές οδηγίες, ο Ευρωπαϊκός Νόμος θα παρέμβει θεσμικά και θα θέσει περιορισμούς στις εν λόγω ενέργειες (Καυκάς, 2017).

Παρόλα αυτά, η εφαρμογή του Νόμου του Καλλικράτη θέτει ουσιαστικές προκλήσεις και μειονεκτήματα, τα οποία υποσκάπτουν τα πλεονεκτήματα. Αυτά τα μειονεκτήματα θα περιγραφούν στις επόμενες παραγράφους.

Αρχικά, η συμμόρφωση του Νόμου Καποδίστρια με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και δεύτερον η εμπλοκή της ΕΕ στην ίδρυση των ΟΤΑ επιτρέπουν λιγότερη ελευθερία στις εθνικές τουςυποθέσεις. Ως αποτέλεσμα, αυτή η εναρμόνιση αποτελεί απειλή για την εθνική αυτονομία του ΟΤΑ σε σχέση με τη λειτουργία του. Φαίνεται λοιπόν ότι το Δίκαιο της ΕΕ υπερέχει, έναντι του εθνικού Δίκαιου, καθώς ενισχύεται η παρέμβαση του Ευρωπαίου Νομοθέτη, σε θέματα που έχουν χαρακτήρα εθνικό ή τοπικό. Πρόκειται συγκεκριμένα για το ζήτημα της παραβίασης του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που κυρώθηκε στον ελλαδικό χώρο με τον Ν. 1850/1989 «Κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης». Στη συνέχεια, η ενοποίηση ενός αριθμού δήμων και κοινοτήτων σε μια ενιαία οντότητα θέτει ένα πρόβλημα που θέτει υπό αμφισβήτηση τη σειρά προτεραιότητας για το έργο που πρέπει να γίνει σε κάθε τοπικό και περιφερειακό φορέα. Για παράδειγμα, η «πρωτεύουσα» κάθε δήμου ή περιφέρειας αποτελεί το επίκεντρο των ενεργειών, ενώ τα υπόλοιπα δημοτικά και περιφερειακά διαμερίσματα, γενικά, υποβιβάζονται σε δεύτερο πλάνο. Ουσιαστικά, λοιπόν, τα αιτήματα της τοπικής κοινωνίας υποβιβάζονται σε δευτερεύουσα μοίρα, γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με το αίσθημα της τοπικής κοινωνίας. Ως αποτέλεσμα, η κοινωνία στο σύνολό της χάνει την πίστη της στη διακυβέρνηση της τοπικής κοινότητας. Επιπλέον, η εξάλειψη των κοινοτήτων και οι σημαντικές περικοπές στον αριθμό των δήμων θα οδηγήσουν αναπόφευκτα σε μειώσεις προσωπικού. Οι θέσεις όσον έφυγαν από τις τοπικές κοινότητες δεν καλύφθηκαν από το προηγουμένως υπάρχον ή μόνιμο προσωπικό, με συνέπεια να υπάρχει μεγάλος φόρτος εργασίας, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διεκπεραίωση όχι μόνο ορισμένων υποθέσεων, αλλά και των έργων. Επιπλέον, ως άμεση

συνέπεια των δραματικών μειώσεων που περιγράφηκαν παραπάνω, αυξάνεται η κατάσταση της υποστελέχωσης, η οποία είναι ένα σημαντικό διοικητικό πρόβλημα(Καυκάς, 2017).

Ακόμη, υπάρχει έλλειμμα προσωπικού σε ορισμένους τομείς εμπειρογνομosύνης, ενώσημειώνεται περιττή εργασία σε άλλους τομείς. Σχετικά με τη νομιμότητα του Νόμου Καποδίστρια, το θέμα της ανεπαρκούς στελέχωσης τέθηκε τόσο στη μελέτη που εκπόνησε η Μονάδα Οργάνωσης & Διαχείρισης (ΜΟΔ) (ΜΟΔ 2005) όσο και στη μελέτη που εκπόνησε η Τοπική Αυτοδιοίκηση Ινστιτούτου (ΙΤΑ2005). Συνεπώς, δεν πρόκειται για ένα νέο πρόβλημα, αλλά για ένα πρόβλημα το οποίο εν τέλει ποτέ δεν επιλύθηκε(Καυκάς, 2017).

Κατέστη επίσης σαφές ως αποτέλεσμα της έρευνας ότι το επίπεδο εκπαίδευσης των μελών του προσωπικού είναι, στην πραγματικότητα, κατώτερο των προσδοκιών και των αναγκών. Το προσωπικό των ΟΤΑ δεν έχει λάβει την απαραίτητη εκπαίδευση σε σχέση με την όλη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης των έργων, ενώ σε πολλά διοικητικά κέντρα δεν υπάρχουν μέλη με τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να καθοδηγήσουν και να επιβλέψουν τα έργα. Ακόμη, υπάρχουν σημαντικά δομικά προβλήματα, κάτι που οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχει έλλειψη συντονισμού των προσπαθειών της όσον αφορά το προσωπικό, γεγονός που καθιστά δύσκολη την ολοκλήρωση ενός έργου.

Επιπρόσθετο και ταυτόχρονα σοβαρό μειονέκτημα της εφαρμογής του Νόμος Καλλικράτης είναι το γεγονός ότι οι συγχωνεύσεις των δήμων, αλλά και οι καταργήσεις των λίγων εναπομεινάντων κοινοτήτων, από τον Ν. Καποδίστρια, ανάγκασαν μεγάλο μέρος του πληθυσμού των ενωμένων και καταργηθέντων δήμων και κοινοτήτων, να εγκαταλείψουν τον τόπο τους και να εισρεύσουν στα μεγαλύτερα «αστικά» κέντρα. Επομένως, η ανάπτυξη σε αυτές τις γεωγραφικές περιοχές που είναι ακόμη υπανάπτυκτες, σίγουρα και δεν θα ολοκληρωθεί ποτέ ως πράξη(Καυκάς, 2017).

Όσον αφορά τη διαθεσιμότητα των οικονομικών πόρων, το πρόγραμμα δεν φαίνεται να μπορεί να την εγγυηθεί με κανένα τρόπο. Στην πραγματικότητα, είτε υπάρχει καθυστέρηση στη χορήγηση κονδυλίων από την ΕΕ, τα οποία είναι απαραίτητα για την υποστήριξη της επιτυχούς εκτέλεσης ενός προγράμματος ή έργου, είτε εκείνα δεν εισπράττονται ποτέ. Φαίνεται ότι οι συγχωνεύσεις των δήμων ολοκληρώθηκαν πριν ακόμη εξασφαλιστούν οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι είτε από το κράτος είτε από την Ε.Ε., γεγονός που είναι εξαιρετικά αρνητικό, καθώς προκαλεί ανυπέρβλητες δυσκολίες.

Σύμφωνα με τη Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, μια αντισυνταγματική πράξη που διαπράχθηκε κατά τη συγχώνευση αποτέλεσε η ανεπαρκής διαθεσιμότητα οικονομικών πόρων (ΣτΕ). Πιο συγκεκριμένα, στην υπ' αριθ. 389/2009 Απόφαση 8, το Α τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε αντισυνταγματική την εξυγίανση των δήμων γιατί δεν συνοδεύεται από τους αντίστοιχους οικονομικούς πόρους, που απαιτούν για να διασφαλίσει το κράτος την εύρυθμη λειτουργία τους Ο.Τ.Α. . Με άλλα λόγια, το κράτος δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι οι δήμοι θα συνεχίσουν να λειτουργούν σωστά εάν οι δήμοι συνενωθούν.

Αυτά τα μειονεκτήματα του Νόμου Καλλικράτη οδηγούν και στη δημιουργία σοβαρών ελλείψεων, που εμποδίζουν την επίτευξη των πλεονεκτημάτων που παρουσιάζει ο Ν. 3852/2010, ο οποίος ψηφίστηκε πρόσφατα. Ειδικότερα, το φαινόμενο της υποστελέχωσης, η έλλειψη οικονομικών πόρων, ο περιορισμός της θεσμικής του αυτονομίας, καθώς και η εγκατάλειψη των ενιαίων γεωγραφικών περιοχών, δεν επιτρέπουν την ορθή εφαρμογή του προαναφερθέντος Νόμου και, κατά συνέπεια, την εκπλήρωση των δεσμεύσεων της (Καυκάς, 2017).

Υπό το φως των προαναφερθέντων μειονεκτημάτων του Νόμου Καλλικράτη, κατά συνέπεια, αναπτύσσονται ορισμένες ελλείψεις στους φορείς της τοπικής διακυβέρνησης. Και οι δήμαρχοι και οι περιφερειάρχες επισημαίνουν αυτά τα προβλήματα, χωρίς ωστόσο να

λαμβάνονται οι απαραίτητες ενέργειες για την αντιμετώπιση τους εκ μέρους της Κυβέρνησης αλλά και της Ε.Ε.. Ακολουθούν ορισμένες από τις περιοχές όπου μπορούν να εντοπιστούν αυτές οι ανεπάρκειες:

- Οικονομικοί πόροι
- Καθεστώς των στελεχών (κατάρτιση, αλλά και πλήρωση θέσεων εργασίας).
- Διαδικασία αναδιοργάνωσης του τρόπου λειτουργίας.
- Δυσκολία στη λήψη αποφάσεων

Ο ΟΤΑ μαστίζεται από μια επισφαλή οικονομική κατάσταση, η οποία είναι μια από τις σημαντικότερες ελλείψεις, αν όχι η πιο σημαντική, που μπορεί να σημειωθεί. Αυτό το πρόβλημα μπορεί να αποδοθεί σε έλλειψη χρηματοδότησης που είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των έργων ή μπορεί να οφείλεται σε ανισορροπία στην κατανομή αυτών των κεφαλαίων. Όσον αφορά την αρχική πτυχή, που είναι η έλλειψη οικονομικών πόρων, αυτό το πρόβλημα δεν προκαλείται μόνο από το κράτος αλλά και από την ΕΕ. Μια αλλαγή που επέφερε ο νόμος του Καλλικράτη είναι ότι το κράτος αδυνατεί να χρηματοδοτήσει τους ΟΤΑ γιατί δυσκολεύεται να εισπράξει φόρους, που αποτελούν σημαντική πηγή εσόδων, για τη συντήρηση των ΟΤΑ(Καυκάς, 2017).

Η λανθασμένη φορολόγηση, που αποτελεί το κεντρικό δόγμα της οικονομικής στρατηγικής του κράτους, δεν μπορεί φυσικά να αποτελέσει πηγή εσόδων για τους ΟΤΑ. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια σημαντικών οικονομικών πτώσεων.

Δημοσκόπηση πραγματοποιήθηκε από τη DEXIA (2011) για να διαπιστωθεί εάν οι φόροι αποδίδονται ή όχι στα έσοδα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Σύμφωνα με τα ευρήματα αυτής της έρευνας, το ποσοστό των εσόδων του κράτους που προέρχεται από φόρους που

επιστρέφονται στους ΟΤΑ είναι μόλις 9,4%. Εξαιτίας αυτής της πραγματικότητας, η Ελλάδα κατέχει την σχεδόν τελευταία θέση μεταξύ των χωρών της Ευρώπης όσον αφορά το αν πιστώνονται ή όχι τα φορολογικά κεφάλαια στην τοπική αυτοδιοίκηση. Αυτό δείχνει ότι για να συμμορφωθεί η Ελλάδα με τα πρότυπα που έχει θέσει η Ευρώπη, χρειάζεται επίσης να δώσει εξαιρετικά σημαντική και ιδιαίτερα μακροπρόθεσμη προσοχή στις προσπάθειές της για αναδιάρθρωση (Καυκάς, 2017).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση από την πλευρά της είτε καθυστερεί τη χρηματοδότηση αρκετών ΟΤΑ είτε δεν τους χρηματοδοτεί καθόλου, με την προφανή αιτιολόγηση ότι αυτοί οι οργανισμοί δεν είναι ανταγωνιστικοί και, ως εκ τούτου, δεν παράγουν σημαντικό έργο, με αποτέλεσμα απώλεια παρά όφελος για την ελληνική κοινωνία. Επιπλέον, το ελληνικό κράτος αλλά και η ΕΕ φαίνεται να είναι η πρωταρχική πηγή, η οποία χρηματοδοτεί και τη δημοτική αυτοδιοίκηση της χώρας.

Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη πτυχή, που είναι το πρόβλημα της άνισης κατανομής τους, το κράτος, ανεξάρτητα από τους λόγους για τους οποίους δρα με τον τρόπο αυτό, δίνει προτεραιότητα, ιδίως στις περιοχές της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, όπου εδρεύει Θεσσαλονίκη (στην προκειμένη περίπτωση δίνεται προτεραιότητα στην πόλη της Θεσσαλονίκης). Το τελικό αποτέλεσμα είναι ότι στην υπόλοιπη περιφέρειά της στην Ελλάδα διατίθενται υπόλοιπα κονδύλια, τα οποία σίγουρα είναι ανεπαρκή για να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις όλων των δήμων και περιφερειών. Ως φυσική συνέπεια αυτού, ένας μεγάλος αριθμός δήμων και περιφερειών δεν λαμβάνουν ποτέ το απαιτούμενο ποσό μετρητών που θα έπρεπε να είναι άμεσα διαθέσιμο για τις ανάγκες τους (Καυκάς, 2017).

Από την άλλη πλευρά, δόθηκε προτεραιότητα σε έργα μικρότερης σημασίας έναντι αυτών που ήταν πιο σημαντικά. Ως άμεση συνέπεια αυτού, τίθεται επίσης υπό αμφισβήτηση η δημοσιονομική ανεξαρτησία της αποκεντρωμένης τοπικής αυτοδιοίκησης. Από τη μία

πλευρά, υπάρχει σημαντικό επίπεδο εξάρτησης μεταξύ των ΟΤΑ και των διαδικασιών της Ε.Ε. Από την άλλη πλευρά, η γενική ανάπτυξη της χώρας επιβραδύνεται λόγω της άνισης κατανομής αυτών των πόρων. Σε θεωρητικό επίπεδο, η οικονομική ανεξαρτησία έχει συνδεθεί με την αυτονομία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ένας οργανισμός που διαθέτει οικονομικούς πόρους, είτε από τη χάραξη της δικής του δημοσιονομικής πολιτικής είτε από την εκμετάλλευση των δικών του οικονομικών μέσων, δεν είναι μόνο σε θέση να λειτουργήσει, αλλά και να παράγει έργο που να είναι επαρκώς ικανοποιητικό. Στην εξίσωση που μόλις παρουσιάστηκε, το θέμα της ανυπαρξίας αντιπροσωπεύεται με την προσθήκη της οικονομικής ονομαστικής και εμπορικής εκμετάλλευσης της ακίνητης περιουσίας που κατέχει το δημόσιο.

Ειδικότερα, τόσο ο δημόσιος τομέας γενικά όσο και η τοπική αυτοδιοίκηση ειδικότερα έχουν στη διάθεσή τους κτίρια, τα οποία θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν οικονομικά, ώστε από την εκμετάλλευσή τους να αποκομίσουν οικονομικό όφελος και, κατά φυσικό τρόπο, να αντλούν τους απαιτούμενους οικονομικούς πόρους, όχι μόνο για τη συντήρησή τους, αλλά και για την υλοποίηση των έργων τους (Καυκάς, 2017).

Ωστόσο, οι κτιριακές εγκαταστάσεις, που είναι πλέον φθαρμένες ή και λεηλατημένες, σε αρκετές περιπτώσεις, καθώς και εγκαταλελειμμένα οικόπεδα, που ταυτόχρονα καταπατούνται, φαίνεται να χάνουν την αξία τους, γεγονός που επιδεινώνει το όλο πρόβλημα.

Ανεπάρκειες φαίνονται επίσης σε όλο το σύνολο των στελεχών του οργανισμού. Παραδείγματα κακής οργανωτικής δομής περιλαμβάνουν, ειδικότερα, την απουσία συντονισμού και συνεργασίας για τα έργα, τη μη ολοκλήρωση της εκπαίδευσής του προσωπικού, καθώς και την υπερστελέχωση ή υποστελέχωση της θέσης.

Αρχικά, έχει φανεί ότι υπάρχει έλλειψη συντονισμού αλλά και συνεργασίας μεταξύ των μελών των ΟΤΑ στα πολλά έργα για τα οποία είναι υπεύθυνα. Ως αποτέλεσμα, το έργο που έχει δοθεί στον ΟΤΑ παρουσιάζει σοβαρές καθυστερήσεις στην παράδοσή του. Δεύτερον, το επίπεδο επαγγελματικής και εκπαιδευτικής τεχνογνωσίας των στελεχών που απαρτίζουν την τοπική αυτοδιοίκηση δεν επαρκεί για να πραγματοποιηθούν τα απαραίτητα βήματα στις απαραίτητες διαδικασίες ενός έργου.

Τρίτον, φαίνεται ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση μαστίζεται σε σημαντικό βαθμό από το ζήτημα της υποστελέχωσης, αλλά και της υπερστελέχωσης, εξίσου. Ως αποτέλεσμα της άνισης κατανομής των στελεχών, υπάρχουν σοβαρές επιπτώσεις τόσο στην οργανωτική δομή των ΟΤΑ όσο και στον σχεδιασμό και την εκπλήρωση ενός ζωτικού για την κοινωνία έργου (Καυκάς, 2017).

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η ψήφιση του Νόμου Καλλικράτη είχε σκοπό να οδηγήσει σε μια συνολική αναμόρφωση του συστήματος των θεσμών της τοπικής αυτοδιοίκησης. Παρόλα αυτά, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, ιδιαίτερα στον πρώτο βαθμό των αυτοδιοικητικών οργανώσεών της. Ειδικότερα, οι δήμοι επιδεικνύουν βραδύτητα στην προσαρμογή τους στη νέα πραγματικότητα, καθώς παρουσιάζουν ακαμψία. Αυτό οφείλεται κυρίως στην υιοθέτηση και διατήρηση μιας καθορισμένης δομής της οργάνωσής τους, η οποία τους κάνει να παρουσιάζουν ακαμψία. Στην πραγματικότητα, και ιδιαίτερα στο στάδιο, όπου ο επίμαχος νόμος αυξάνει το μέγεθος των δήμων, η νωθρότητα και η ακαμψία τους θα γίνονται όλο και πιο ακραίες.

Όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων που είναι ζωτικής σημασίας για τους ΟΤΑ, τόσο οι δήμαρχοι όσο και οι περιφερειάρχες συναντούν εμπόδια. Αυτές οι κρίσεις μπορεί να είναι προκλητικές. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχει ήδη πλουραλισμός στα συμβούλια κάθε τοπικής αυτοδιοίκησης. Εξαιτίας αυτού, μειώνεται και η εξουσία της «κεντρικής

διοίκησης», ιδίως όσον αφορά τις αποφάσεις υποδοχής, οι οποίες είναι υψίστης σημασίας όχι μόνο για την ανάπτυξη των ΟΤΑ αλλά και για την ανάπτυξη ενός έργου.

Ωστόσο, εκτός από τον πλουραλισμό στη διακυβέρνηση, υπάρχει και έλλειψη οικονομικών πόρων, γεγονός που δυσκολεύει πολύ, όχι μόνο τους δημάρχους, αλλά και τους περιφερειάρχες, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Περιορίζεται, δηλαδή, και η επίσημη εξουσία γιατί δεν υπάρχουν αρκετά διαθέσιμα χρήματα (Καυκάς, 2017).

2.2.Ανάγκη και προτάσεις για αλλαγή

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα, από την πρώτη κιόλας στιγμή της εμφάνισής της, υπήρξε και συνεχίζει να αποτελεί ουσιαστικό θεσμό της ελληνικής δημόσιας ζωής και μέσο έκφρασης της λαϊκής κυριαρχίας σε τοπικό επίπεδο, ενώ παράλληλα σχετίζεται με τις αρχές του δημοκρατικού πολιτεύματος. όπως αυτές που σκιαγραφούνται στο Ν. 3463/06. Θεωρητικά το γεγονός ότι τα όργανα της Τ.Α. εκλέγονται συνεπάγεται ότι μπορούν να εκλεγούν από τις τοπικές κοινωνίες, των οποίων τα θέματα και οι απαιτήσεις είναι εκείνα που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα της διοίκησης. Στην πραγματικότητα, παρά το γεγονός ότι η ελληνική Τ.Α. είχε πάντα μια έντονη πολιτική χροιά (Χλέπας, 2017), ο τρόπος λειτουργίας της, τουλάχιστον στα πρώτα του στάδια, έδειχνε ότι κινούνταν προς την κατεύθυνση της εφαρμογής των αποφάσεων που έλαβε το κεντρικό κράτος για την περιοχή και την τοπική κοινωνία γενικότερα. Αυτό συνέβη παρόλο που η ελληνική Τ.Α. είχε πάντα έντονη πολιτική χροιά, καθώς το κράτος ήταν υπεύθυνο για την επίβλεψη και τη ρύθμιση των λειτουργιών της Τ.Α.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, το φυσικό περιβάλλον της ΤΑ άρχισε να μεταβάλλεται περίπου στα μέσα της δεκαετίας του 1990. Είχε προηγηθεί η προσπάθεια αναδιάρθρωσης του αποκεντρωμένου επιπέδου διοίκησης (Οικονόμου, 2020), η οποία τελικά είχε μείνει ημιτελής (Ν. 1622/86). Παρόλα αυτά, η πρώτη σημαντική προσπάθεια

ανακατασκευής της δευτεροβάθμιας Τ.Α. πραγματοποιήθηκε το 1994. Αυτό οφείλεται πρωτίστως στην ίδρυση ενός νέου ιδρύματος, των ΟΤΑ Β' τάξης, που επρόκειτο να αντικαταστήσει τον προηγούμενο νομό. Οι αλλαγές πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τα νομοσχέδια «Καποδίστριας», «Καλλικράτης» και «Κλεισθένης Α'», τα οποία άλλαξαν τη γεωγραφική κατανομή των αυτόνομων περιοχών της χώρας.

Σύμφωνα με τον Τσενέ (1986), η δημοκρατία προχωρά μέσω των εννοιών της εκπροσώπησης και της συμμετοχής, οι οποίες και οι δύο είναι συνυφασμένες με την ΤΑ. Ως εκ τούτου, ο εκδημοκρατισμός του θεσμού στην Ελλάδα ήταν επιβεβλημένος, αφού μέχρι το 1994 ήταν ανύπαρκτη η εκλογή διοικητικών οργάνων και η συνακόλουθη συμμετοχή και εκπροσώπηση των πολιτών στην Ελλάδα (Σαλπά, 2021).

Όλες οι προσπάθειες αναμόρφωσης του χώρου της τοπικής αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο μιας ευρύτερης αναδιοργάνωσης της διοικητικής δομής στην Ελλάδα χαρακτηρίζονται από κατακερματισμό και αποσπασματικότητα. Στην πραγματικότητα, το χαρακτηριστικό της ανακατανομής των καθηκόντων ήταν στο επίκεντρο κάθε αλλαγής που συνέβαινε, ενώ αναπτύχθηκε η κουλτούρα της συνεργασίας (Μαϊστρος, 2015). Φαίνεται ότι ο πρόσφατος «Καλλικράτης» ήταν η πρώτη συστηματική προσπάθεια οργάνωσης των υποχρεώσεων μεταξύ του συγκεντρωτικού κράτους και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και των δύο βαθμίδων Αυτοδιοίκησης. Ωστόσο, ούτε έδωσε οριστική λύση στο πρόβλημα των αλληλεπικαλυπτόμενων υποχρεώσεων, καθώς δεν έλαβε υπόψη τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που βασίζεται στην ιδέα ότι οι αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας είναι απαραίτητες στην άσκηση εξουσιών (Μαϊστρος, 2015). Ως εκ τούτου, οι όποιες ασάφειες ή παραλείψεις του «Καλλικράτη» έπρεπε να διορθωθούν και ο νόμος να υποστεί βελτιωτικές τροποποιήσεις προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της προώθησης της περιφερειακής ανάπτυξης και της εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό σύστημα αυτοδιοίκησης. Απαραίτητη ήταν και η τροποποίηση του νόμου που αφορά τα τμήματα που όριζαν τη

λειτουργία των θεσμών που υπήρχαν και στα δύο επίπεδα αυτοδιοίκησης. Αυτό συνέβη γιατί υπήρχαν δύο επίπεδα αυτοδιοίκησης.

Επιπλέον, καταδείχθηκε ότι οι διατάξεις του «Καλλικράτη» παρέπεμπαν σε συνεργασία μεταξύ των δύο βαθμίδων Αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο της Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης.

Με πολυετή πείρα από την εφαρμογή του «Καλλικράτη», εισήχθη στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης Επιτροπή αποτελούμενη μεταξύ άλλων από ειδικούς εμπειρογνώμονες, διοικητικούς επιστήμονες, εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αρμόδια στελέχη του Υπουργείου. Πρωταρχικός στόχος ήταν η καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης ως προς το νομοθετικό, θεσμικό και οικονομικό πλαίσιο λειτουργίας του αυτοδιοικητικού οργάνου.

Η πρόταση της Επιτροπής, η οποία τελικά υποβλήθηκε στον Υπουργό αφού συνόψισε τους σχετικούς προβληματισμούς ελαττώματα και ελλείψεις προηγούμενων μεταρρυθμίσεων, λειτούργησε ως βασική αφετηρία για την παρατεταμένη διαβούλευση που ακολούθησε. Η όλη διαδικασία υποστηρίχθηκε στην ώριμη παραδοχή ότι κάθε μεταρρυθμιστική δράση πρέπει να δομηθεί στη βάση της δεδομένης πραγματικότητας αφού ληφθούν υπόψη συνταγματικά, νομικά και λειτουργικά κριτήρια καθώς και οι διαθέσιμοι πόροι και εργαλεία.

Το νέο πρόγραμμα «Κλεισθένης» βασίστηκε στην υπεράσπιση των δημοκρατικών θεσμών και, ως εκ τούτου, στον βαθύτερο εκδημοκρατισμό του κράτους. Ως αποτέλεσμα αυτών των διαδικασιών προέκυψε το νομοθετικό σχέδιο για την εμβάθυνση της δημοκρατίας, την ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας και της συμμετοχής και τη βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των ΟΤΑ. Οι στόχοι του νέου προγράμματος περιλάμβαναν την εμβάθυνση στις αρχές της δημοκρατίας και την ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας και της συμμετοχής. Η έλλειψη δημοκρατίας στους θεσμούς των ΟΤΑ, η οποία είχε επιμείνει

σε όλες τις μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες μέχρι εκείνη τη στιγμή, ήταν ο πρωταρχικός στόχος του νέου προγράμματος και υπογραμμίζει την ουσιαστικότερη κατεύθυνση οποιασδήποτε πρότασης αλλαγής, ταυτόχρονα με τον εξευρωπαϊσμό του συστήματος (Σαλπά, 2021).

Κεφάλαιο 3^ο: Η τοπική αυτοδιοίκηση τον τόπο έρευνας

3.1.Τοπική αυτοδιοίκηση στην Κέρκυρα

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ τ. Α'/87/2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 4555/19.7.2018 (ΦΕΚ 133/τ. Α'/2018) για τη συγκρότηση των δήμων και τον Ν. 4555/2018 «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. (πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»)» «1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε Δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του δήμου ή της κοινότητας».

Οι Δήμοι της Κέρκυρας διακρίνονται στους ακόλουθους:

1. Δήμος Βόρειας Κέρκυρας με έδρα την Αχαράβη, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Αγίου Γεωργίου, β. Εσπερίων, γ. Θιναλίου και δ. Κασσωπαίων.

2. Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων, με έδρα την Κέρκυρα, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Αχιλλείων, β. Ερεϊκούσσης, γ. Κερκυραίων, δ. Μαθρακίου, ε. Οθωνών, στ. Παλαιοκαστριτών, ζ. Παρελίων και η. Φαιάκων.

3. Δήμος Νότιας Κέρκυρας με έδρα τη Λευκίμμη, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Κορισσίων, β. Λευκιμμαίων και γ. Μελιτειέων

4. Δήμος Παξών

Οι ανωτέρω Δημοτικές Ενότητες αποτελούνται, η καθεμία, α) από Κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και β) από Κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίους (300) κατοίκους (Επίσημος Ιστότοπος Δ. Βορείας Κέρκυρας, 2022).

Η Κέρκυρα, ανήκει στην περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Η περιφέρεια Ιονίων Νήσων περιλαμβάνει τους Νομούς Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Λευκάδας. Έδρα της περιφέρειας Ιονίων νήσων είναι η Κέρκυρα. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας. Ειδικά ο δήμος Ιθάκης αποτελεί αυτοτελή περιφερειακή ενότητα.

3.2. Η Κοινότητα Αφιώνα

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» και μετά την τροποποίησή του το 2019, η Κοινότητα Αφιώνας, μαζί με τα Αφιονίτικα αποτελούν την Κοινότητα Αφίωνος, η οποία υπάγεται στη Δημοτική Ενότητα Αγίου Γεωργίου, του Δήμου Βόρειας Κέρκυρας και με βάση την Απογραφή του 2011, ως Κοινότητα Αφίωνος έχει 309 κατοίκους, και ως οικισμός Αφιώνας, 306.

Η Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε.) Αγίου Γεωργίου, στην οποία ανήκει η Κοινότητα Αφιώνας, βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του Δήμου Β. Κέρκυρας, έχει έκταση 39,7 τ.χλμ. καθώς και καταγράφει 3.431 μόνιμους κάτοικους.

Τα σύνορα της βρίσκονται, βόρεια με τη Δ.Ε. Εσπερίων, νότια με τη Δ.Ε. Παλαιοκαστριτών και δυτικά βρέχεται από την Αδριατική.

Πίνακας: Πληθυσμιακή Εξέλιξη Κοινοτήτων Δ. Αγίου Γεωργίου

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	1991	2001
Αγίου Αθανασίου	234	267
Αγρού	433	552
Αρκαδάδων	118	123
Αρμενάδων	226	253
Αφιώνα	231	298
Δάφνης	336	329
Δροσάτου	249	232
Καββαδάδων	759	762
Καστελλάνων Γύρου	241	260
Μεσαριάς	221	224
Πάγων	611	614
Ραχτάδων	257	261
Χωρεπισκόπων	308	288
ΣΥΝΟΛΟ	4,224	4,463

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2011.

Κεφάλαιο 4^ο: Πρακτικό μέρος και παρουσίαση έρευνας

4.1.Εισαγωγή στο πρακτικό μέρος με την περιγραφή των εργασιών πουπραγματοποιήθηκαν στο αρχείο

Το αρχείο της κοινότητας Αφιώνα παραδόθηκε στο Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας, Μουσειολογίας. Το αρχείο που παραλάβαμε ήταν αταξινόμητο καθώς κανείς άλλος αρχειονόμος δεν το είχε αναλάβει στο παρελθόν. Πρώτη κίνηση ήταν το άνοιγμα των κουτιών που παραλάβαμε ώστε να έχουμε μια πρώτη εικόνα του αρχείου. Αφού ξεκίνησε ηκαταγραφή των φακέλων, επέλεξα δύο συγκεκριμένα Φ. , το Φ.16, το οποίο αναφέρεται στην ύδρευση και στην απογραφή κτηνών, και το Φ.28 το οποίο αναφέρεται σε εκλογικάζητήματα καθώς και σε υπουργεία, για την υλοποίηση της πτυχιακής μου. Τα Φ. που επέλεξα ήταν σε διαφορετικά κουτιά. Μετά την επιλογή των Φ. ξεκίνησα τις αρχειονομικές εργασίες. Σε πρώτη φάση καθάρισα όσο καλύτερα γινόταν τα έγγραφα από την περίσσιασκόνη. Στη συνέχεια, έλεγξα το περιεχόμενο του κάθε φακέλου διαβάζοντας τα έγγραφα που περιελάμβανε για να βεβαιωθώ ότι ανήκουν στον φάκελο στον οποίο έχουντοποθετηθεί και ότι ο τίτλος του φακέλου συμπίπτει με το περιεχόμενό του. Έπειτα, στους φακέλους που έχει γίνει θεματική ταξινόμηση, χώρισα τα έγγραφα σε κατηγορίες, χωρίς να χαλάσω τον αρχειακό δεσμό, και στη συνέχεια τοποθετήθηκαν με χρονολογική σειρά. Στην περίπτωση που υπήρχαν υποφάκελοι, αρκετές ήταν οι φορές που βρήκα έγγραφατοποθετημένα σε λάθος φάκελο. Αυτό γινόταν αντιληπτό από τη σφραγίδα που έφεραν ταέγγραφα. Επομένως, τοποθετούσα τα έγγραφα στο σωστό υποφάκελο με βάση την ένδειξητης σφραγίδας τους. Έκανα πλήρη καταγραφή του κάθε φακέλου κρατώντας τον

αριθμό του φακέλου, την παλιά του ένδειξη, την αρχή προέλευσης, την αρχή παράδοσης, ακραίεςχρονολογίες καθώς και δικές μου παρατηρήσεις. Ύστερα, ξεκίνησα την αποκατάσταση των οξειδωμένων συνδετήρων, τοποθετώντας στη θέση τους καινούργιους πλαστικούς χωρίς σίδηρο ώστε να επιβραδύνω την αλλοίωση των εγγράφων. Στο τελευταίο στάδιο, έγινε ηαλλαγή των φακέλων και των υποφακέλων με καινούργιους, μεγαλύτερης αντοχής και καλύτερης ποιότητας.

4.2.Δυσκολίες και περιορισμοί

Τα προβλήματα που αντιμετώπισα επικεντρώνονται στο πρακτικό μέρος της πτυχιακής μου εργασίας, το οποίο αποτέλεσε την έρευνα στο αρχείο. Πιο συγκεκριμένα, στο Φ.16 και στο Φ.28. Στο Φ.16 συνάντησα φακέλους σχετικά με την απογραφή κτηνώναλλά και με την ύδρευση. Με βάση το εγχειρίδιο που βρέθηκε μέσα στο αρχείο, τοΦ.16 αντιστοιχεί στην απογραφή κτηνών. Ωστόσο, στο ίδιο Φ. έχουν καταγραφεί καιαρχεία σχετικά με την ύδρευση. Για το λόγο αυτό, στην καταγραφή πουπραγματοποίησα, αναφέρω την απογραφή κτηνών ως Φ.16 (α) καθώς αυτή ήταν ηαρχική ταξινόμηση και την ύδρευση ως Φ.16 (β).

Στο εγχειρίδιο που βρέθηκε, ηύδρευση αντιστοιχεί στο Φ.15 και όχι στο Φ.16. Επομένως, η τοποθέτηση της απογραφής κτηνών και της ύδρευσης στο ίδιο Φ. πιθανόν αποτελεί λάθος.Όσον αφορά το Φ.28, βρέθηκαν φάκελοι με την ένδειξη Φ.28 μεμονωμένοι, χωρίςδηλαδή να αποτελούν σώμα, από το 1970 έως το 1974. Από το 1975 έως και το 1998,όσα έγγραφα βρέθηκαν με ένδειξη Φ.28, αποτελούσαν υποφακέλους ενός φακέλου με ένδειξη Φ.28. Βλέποντας τους τίτλους των υποφακέλων, μπορούμε να καταλάβουμε ότι από το 1970 περίπου και μετά αρχίζουν οι μεταβολές στα ονόματα τωνυπηρεσιών, κάτι που αρκετές φορές δυσχέραινε την αρχειονομική έρευνα.

4.3.Παρουσίαση Πινάκων

Στο παρόν κεφάλαιο, πρόκειται να παρουσιαστεί μέσα από τρεις πίνακες, το αρχείο της Κοινότητας Αφιώνα, το οποίο μελετήθηκε στην παρούσα ερευνητική προσπάθεια. Από τη μελέτη του πρώτου πίνακα, ο οποίος παρουσιάζεται παρακάτω, προκύπτει η συνεργασία της κοινότητας Αφιώνα μεταξύ των ετών 1951 έως 2003 με τις ακόλουθες διοικητικές αρχές: Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β' (1964-1968), Επαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα (1964-1968), Νομαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα, Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων, Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Υγιεινής, Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων Κέρκυρας, Υπουργείων Κοινωνικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Προγραμματισμού, Νομός Κέρκυρας Επαρχία Κέρκυρας ΥποδιευθυνσιςΚαρουσάδες Κοινότης Αφιώνας, Κέντρον Ταξινομήσεως Μαγουλάδων Κοινότης Αφιώνας Επαρχία Κέρκυρας, Α'Σώμα Στρατού 6ον Επιτ. Γραφείον, Βασίλειον της Ελλάδος Νομός Κέρκυρας, Βασίλειον της Ελλάδος Νομός Κέρκυρας Τμήμα Β', Βασίλειον της Ελλάδος Το Υπουργείον Εθνικής Αμύνης, Επαρχία Κέρκυρας Υποδιοίκηση Καρουσάδων Κοινότητα Αφιώνα, Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα, Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αλεπούς, Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Άνω Λευκίμμης, Νομός Κέρκυρας Επαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Καββαδάδων, Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Πάγων, Νομός Πρεβέζης Επαρχία Νικοπόλεως Κοινότητα Λούρου, Νομός Πρεβέζης Επαρχία Νικοπόλεως Κοινότητα Αγιάς, Νομός Θεσπρωτίας Κοινότητα Πλαταριάς, Νομός Θεσπρωτίας Κοινότητα Συβότων, Νομός Θεσπρωτίας Επαρχία Σουλίου Κοινότητα Ξηρολόφου, Νομός Θεσπρωτίας Κοινότητα Μαυρουδίου, Νομός Πέλλας Επαρχία Αλμωπίας Κοινότητα Βορεινο, Νομός Πέλλας Κοινότητα Γιαννιτσών, Νομός Ιωαννίνων Επαρχία Δωδώνης Κοινότητα Βουνοπλαγιάς, Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Κοινότητα Αφιώνα, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων Γραφείο

Παρακαταθηκών Κέρκυρας, Ομάδα μελέτης εκπρόσωπος Γιόχαννες Χόφμαν, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Γεωργίας, Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Οικονομικών Γενικό Χημείο του Κράτους Χημική Υπηρεσία Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομός Κέρκυρας Διεύθυνση Υπηρεσία Υπουργείου Εσωτερικών Τμήμα Π.Α., Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων, Ένωση Πολυτέκνων Κέρκυρας, Ελληνικά Ταχυδρομεία Περιφερειακής Διεύθυνσης Ηπείρου, Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Διεύθυνση Εκμεταλλεύσεως Διανομής, Δ.Ε.Η Περιοχή Κέρκυρας Αλεπού Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Προγραμματισμού. Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Εσωτερικών Γενική Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης Διεύθυνση Οικονομικών Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης Τμήμα Οικονομικών Διεύθυνσης Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Γενικό Χημείο Μετροχημική. Όπως προκύπτει, η Κοινότητα συνεργάζεται με άλλες κοινότητες του Νομού, αλλά και με κοινότητες γειτονικών και μη νομών, με το κράτος και άλλες δημόσιες αρχές. Η κατάσταση των αρχείων κυμαίνονταν από μέτρια σε ικανοποιητική κατάσταση, γεγονός που διευκόλυνε την αρχειονομική έρευνα. Έγιναν προσπάθειες ταξινόμησης του αρχείου και αντικατάστασης των οξειδωμένων συνδετήρων, η οποία μπορεί να εξασφαλίσει την αποφυγή περαιτέρω αλλοίωσης των εγγράφων.

Πίνακας 1

Αρ. Κ.	Αρ. Φ/Κ	Π. Ένδειξη Φ.	Αρχή Προέλευσης	Αρχή Παράδοσης	Χρονολογίες	Παρατηρήσεις
Κ.6.	Φ.1/Φ.16.α	16φ. 1966	1. Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β' (1964-1968) 2. Επαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα (1964-1968)	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1958-1968	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Υποφάκελος Φ.16 1962 Μητρώο κτηνών Απογραφή κτηνών και οχημάτων (ταξινόμηση κτηνών, μεταβίβαση κυριότητας, θανάτου). Σύμφωνα με το βιβλίο "Περί χαρακτηρισμού και αρχειακής κατανομής των εγγράφων της κοινότητας" του 1958 που βρέθηκε στο αρχείο, το Φ.16 αναφέρεται στην απογραφή κτηνών και οχημάτων. Εκκαθάριση σε υπεύθυνες δηλώσεις(άγραφες), πίνακα απογραφής ίππων-φοράδων ημιόνων μετά σαγών ή σαγμάτων. Περιέχει πιστοποιητικά για δήλωση ίππων και μεταβιβάσεις κυριότητας. Πίνακες απογραφής ίππων-φορβάδων. Αριθμητική κατάσταση απογραφής

						κτηνών. Η ταξινόμηση του φακέλου είναι θεματική και χρονολογική μέσα στο θέμα.
K.6	Φ.2/Φ.16 .β	Υδρευση	1.Νομαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα 2.Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων 3.Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 4.Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Υγιεινής 5.Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων 6.Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων Κέρκυρας 7.Υπουργείων Κοινωνικών Υπηρεσιών 8.Διεύθυνση Προγραμματισμού	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1970-1995	Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Υποφάκελος 1: Ερευνητική γεώτρηση θέση "Λακούδι" Φ.16 1993 Υποφάκελος 2: Ερευνητική Γεώτρηση: "Αρίλλα" Φ.16 1992 Υποφάκελος 3: Ερευνητική Γεώτρηση "Τραβά-Καμίνια". Ο υποφάκελος "Ερευνητική γεώτρηση: Αρίλλα" έχει υποστεί εκκαθάριση. Σύμφωνα με το βιβλίο "Περί χαρακτηρισμού και αρχειακής κατανομής των εγγράφων της κοινότητας" του 1958 που βρέθηκε στο αρχείο, το Φ.16 αναφέρεται στην απογραφή κτηνών και οχημάτων και όχι στην ύδρευση. Στην ύδρευση αντιστοιχεί το Φ.15. Η ταξινόμηση είναι θεματική και χρονολογική μέσα στο θέμα.

K.7	Φ.3/Φ.16 .α	Απογραφή κτηνών και οχημάτων (ταξινόμησ η κτηνών, μεταβίβασ η κυριότητας , θανάτου) 1962 και παιαιότερ ων	1. Νομός Κέρκυρας Επαρχία Κέρκυρας ΥποδιεύθυνσιςΚαρουσ άδες Κοινότης Αφιώνος 2. Κέντρον Ταξινομήσεως Μαγουλάδων Κοινότης Αφιώνος Επαρχία Κέρκυρας 3. Α' Σώμα Στρατού 6 ^ο Επιτ. Γραφείον 4. Βασίλειον της Ελλάδος Νομός Κέρκυρας 5. Βασίλειον της Ελλάδος Νομός Κέρκυρας Τμήμα Β' 6. Βασίλειον της Ελλάδος Το Υπουργείον Εθνικής Αμύνης	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1951-1960	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κενά πιστοποιητικά, κενές υπεύθυνες δηλώσεις, οδηγία, μητρώον κτηνών ίππων φορβάδων ημιόνων μετά σαγμάτων (1951-1960), πίναξ ταξινομήσεως των επιτάξιμων υποζυγίων ιπήλατων και βοήλατων φορτηγών οχημάτων, πίναξ απογραφής ίππων- φορβάδων- ημιόνων μετά σαγών ή σαγμάτων (1960). Εκκαθάριση σε πιστοποιητικά και υπεύθυνες δηλώσεις(κενά). Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
K.8	Φ.4/Φ.16 .α	Φάκελος απογραφής κτηνών	1. Επαρχία Κέρκυρας Υποδιοίκηση Καρουσάδων Κοινότητα Αφιώνα 2. Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα 3. Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αλεπούς 4. Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Άνω Λευκίμης 5. Νομός Κέρκυρας Επαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Καβαδάδων 6. Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Πάγων 7. Νομός Πρεβέζης	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1960-1975	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. 1. Το όνομα του φακέλου προέκυψε από τον υποφάκελο που περιέχει. 2. Υποφάκελος: Φάκελος απογραφής κτηνών 3. Περιέχει βιβλίο Μητρώον Απογραφής ίππων,

			Επαρχία Νικοπόλεως Κοινότητα Λούρου 8. Νομός Πρεβέζης Επαρχία Νικοπόλεως Κοινότητα Αγιάς 9. Νομός Θεσπρωτίας Κοινότητα Πλαταριάς 10. Νομός Θεσπρωτίας Κοινότητα Συβότων 11. Νομός Θεσπρωτίας Επαρχία Σουλίου Κοινότητα Ξηρολόφου 12. Νομός Θεσπρωτίας Κοινότητα Μαυρουδίου 13. Νομός Πέλλας Επαρχία Αλμωπίας Κοινότητα Βορεινού 14. Νομός Πέλλας Κοινότητα Γιαννιτσών 15. Νομός Ιωαννίνων Επαρχία Δωδώνης Κοινότητα Βουνοπλαγιάς			φορβάδων, μετά σάγων ή σαγμάτων 1960- 1968 Νομός Κέρκυρας Επαρχία Κέρκυρας Υποδιοίκησης Καρουσάδων Κοινότητα Αφιώνα 4. Περιέχει πιστοποιητικά κυριοτήτων μονοζυγίου (βιβλιάρια) με τα στοιχεία των ίπων και των φορβάδων. Σύμφωνα με το βιβλίο “Περί χαρακτηρισμού και αρχειακής κατανομής των εγγράφων της κοινότητος” του 1958 που βρέθηκε στο αρχείο, το Φ.16 αναφέρεται στην απογραφή κτηνών και οχημάτων. Η ταξινόμηση του φακέλου είναι θεματική και χρονολογική μέσα στο θέμα.
K.14	Φ.5/Φ.16 .β	Φ.16 Υδρευση				
		16.α Γενικών εγγράφων περί υδρεύσεως + αιτήσεις παροχής νερού + Λογαριασ μοί Δ.Ε.Η	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας 2. Ελληνική Δημοκρατία Κοινότητα Αφιώνα 3. Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων Γραφείο Παρακαταθηκών Κέρκυρας 4. Ομάδα μελέτης εκπρόσωπος Γιώχαννες Χόφμαν 5. Ελληνική	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1993-1998	Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει: 1. Αναλυτικός Προϋπολογισμός Υδραυλικών Εργασιών 2. Συμφωνητικά Δραχμών 3. Ένσταση από κάτοικο Αφιώνα 4. Δημόσια

		Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Γεωργίας 6. Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Οικονομικών Γενικό Χημείο του Κράτους Χημική Υπηρεσία Κέρκυρας 7. Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομός Κέρκυρας Διεύθυνση Υπηρεσία Υπουργείου Εσωτερικών Τμήμα Π.Α. 8. 9. Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων 10. Ένωση Πολυτέκνων Κέρκυρας 11. Ελληνικά Ταχυδρομεία Περιφερειακής Διεύθυνσης Ηπείρου 12. Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Διεύθυνση Εκμεταλλεύσεως Διανομής 13. Δ.Ε.Η Περιοχή Κέρκυρας Αλεπού Κέρκυρας 14. Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 15. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Προγραμματισμού 16. Ελληνική		Επιχείρηση Ηλεκτρισμού, περιοχή Πρακί Κέρκυρας. Αναλυτική κατάσταση καταναλωτών Δήμων/Κοινοτή των Μήνα Ιουλίου 1996 και Νοέμβρης 1996 Κοινότητα Αφιώνα. Γενικότερα: αιτήσεις, ενημερώσεις, αποφάσεις, κοινοποιήσεις, ανακοινώσεις, βεβαιώσεις, ειδοποιήσεις. Η ταξινόμηση είναι θεματική και χρονολογική μέσα στο θέμα.
--	--	--	--	--

			Δημοκρατία Υπουργείο Εσωτερικών Γενική Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης Διεύθυνση Οικονομικών Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης Τμήμα Οικονομικών Διεύθυνσης Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης 17. Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων			
		16.β Γεώτρηση Γραβί	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα 2. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων 3. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα		Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει: βεβαιώσεις, αιτήσεις, ανακοινώσεις, επικυρώσεις, αποστολή μελέτης, πρακτικά, ιδιωτικό συμφωνητικό. Εκκαθάριση διαφημιστικού φυλλαδίου. Η ταξινόμηση είναι θεματική και χρονολογική μέσα στο θέμα.
		16. Ε Τελών υδρεύσεως	Γενικό Χημείο Μετροχημική	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1995-2003	Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Εκκαθάριση σε χειρόγραφα που δε φέρουν σφραγίδα και ημερομηνία. Αναφέρονται σε έσοδα-έξοδα ύδρευσης, φωτισμού και καθαριότητας 1997.

						Η ταξινόμηση είναι θεματική και χρονολογική μέσα στο θέμα.
--	--	--	--	--	--	--

Στον πίνακα δύο περιλαμβάνονται έγγραφα που κυμαίνονται μεταξύ των ετών 1952 έως 1968. Από τη μελέτη του πίνακα προκύπτει η συνεργασία της κοινότητας με τους ακόλουθους φορείς: Νομαρχία Κέρκυρας, Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β', Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείο Εκλογικών Καταλόγων, Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Διοικήσεως Γραφείο Εκλογών (1968), Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείο Εσωτερικών Γενική Διεύθυνσις Εκλογών, Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Γ', Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Διοικήσεως, Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείο εκλογικών καταλόγων, Υπουργείο Εσωτερικών Διεύθυνσις Εκλογών Τμήμα Εκλογών (1963), Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Διευθύνσεως, Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β', Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείον Εσωτερικών Νομαρχία Κέρκυρας, Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείον Εσωτερικών Γενική Διεύθυνσις Διοικήσεως Διεύθυνσις Εκλογών Τμήμα Εκλογών, Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείον Εσωτερικών Γενική Διεύθυνσις Α' Διεύθυνσις Εκλογών, Νομαρχία Κέρκυρας Επαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα. Το αρχείο ήταν σε μέτρια κατάσταση, πραγματοποιήθηκε εκκαθάριση, χρονολογική ταξινόμηση και αντικατάσταση των οξειδωμένων συνδετήρων του αρχείου.

Πίνακας 2

Αρ. Κ.	Αρ. Φ/Κ	Π. Ένδειξη Φ.	Αρχή προέλευσης	Αρχή παράδοσης	Χρονολογίες	Παρατηρήσεις
Κ.6.	Φ.6/28	28 φ. 1966	1. Νομαρχία Κέρκυρας (1952-1968) 2. Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β' (1967-68) 3. Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείο Εκλογικών Καταλόγων (1967) 4. Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Διοικήσεως	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1952-1968	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει περιλήψεις, ειδοποιήσεις, γνωστοποιήσεις, τηλεγραφήματα, οδηγίες, κοινοποιήσεις. 1. Κατάστασις διαγραφτέων εκλογέων εκ των εκλογικών καταλόγων ανδρών της

			Γραφείο Εκλογών (1968) 5. Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείο Εσωτερικών Γενική Διεύθυνσις Εκλογών (1968)			Κοινότητος Αφιώνος του Νομού Κέρκυρας. 2. Κατάστασις εγγεγραμμένων και μη ψηφισόντων εκ των περιλαμβανομένων εις τους κοινούς εκλογικούς καταλόγους 19^{ου} εκλογικού τριμήνου της Κοινότητος Αφιώνος. 3. Εγγραπτέων εκλογέων εις τον εκλογικόνκατάλογον ανδρών της Ενορίας Αγίου Ιωάννου της Κοινότητος Αφιώνος της Επαρχίας Κέρκυρας του Νομού Κέρκυρας. 4. Εκλογικός κατάλογος γυναικών Κοινότητος Αφιώνα 5. Εκλογικός κατάλογος ανδρών Κοινότητος Αφιώνα 6. Κωδικοποιημένος εκλογικός κατάλογος ανδρών μέχρι και αναθεωρήσεως έτους 1965. 7. Κωδικοποιημένος εκλογικός κατάλογος γυναικών μέχρι και αναθεωρήσεως έτους 1965. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
K.6	Φ.7/Φ.28	Εκλογικά (τακτική αναθεώρησις, αυτεπάγγελτος εγγραφή, εγγραφή εις εκλογικούς καταλόγους) Έτος 1963-64	1. Νομαρχία Κέρκυρας (1963-1965) 2. Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Γ' (1964) 3. Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Διοικήσεως (1964) 4. Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείο εκλογικών καταλόγων (1963-64) 5. Υπουργείο Εσωτερικών Διεύθυνσις Εκλογών Τμήμα Εκλογών (1963)	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1963-1965	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει ανακοινώσεις, τηλεγραφήματα, προκηρύξεις, περιλήψεις, ενημερώσεις, οδηγίες. Εκκαθάριση σε κενές υπεύθυνες δηλώσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.

K.7	Φ.8/Φ.28	Εκλογικά (τακτική αναθεώρηση, αυτεπάγγελτος εγγραφή, εγγραφή εις εκλογικούς καταλόγους)	1. Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας 2. Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Διευθύνσεως 3. Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β' 4. Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείον Εσωτερικών Νομαρχία Κέρκυρας 5. Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Αρμόδιος Ε. Καραγιαννόπουλος 6. Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείον Εσωτερικών Γενική Διεύθυνσις Διοικήσεως Διεύθυνσις Εκλογών Τμήμα Εκλογών 7. Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείον Εσωτερικών Γενική Διεύθυνσις Α' Διεύθυνσις Εκλογών	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1960-1961	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει: 1. Πρόγραμμα της ετήσιας τακτικής αναθεωρήσεως των εκλογικών καταλόγων κατά το έτος 1961 2. Κατάστασις Ονομαστική των κατοικουσών μονίμως εν τη Κοινότητι Αφιώνας και δικαιουμένων εγγραφής εις τους εκλογικούς καταλόγους γυναικών της ως άνω Κοινότητος, κατά την προσεχόντακτική αναθεώρησιν. Γενικότερα: κοινοποιήσεις, οδηγίες, καταστάσεις που αφορούν εκλογικά ζητήματα. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
K.7	Φ.9/Φ.28	Εκλογικά (τακτική αναθεώρηση, αυτεπάγγελτος εγγραφή, εγγραφή εις εκλογικούς καταλόγους)	1. Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας 2. Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Διευθύνσεως 3. Βασίλειον της Ελλάδος	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1962	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει αποφάσεις και ανακοινώσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.

		ς)	Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β΄			
K.7	Φ.10/Φ. 28	Χωρίς ένδειξη	1. Νομαρχία Κέρκυρας Επαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα 2. Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας 3. Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β΄ 4. Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείο Εσωτερικών Γενική Διεύθυνσις Διοικήσεως Διεύθυνσις Εκλογών	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1966- 1967	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει τηλεγραφήματα, αιτήσεις, κοινοποιήσεις, περιλήψεις, καταστάσεις. 1. Κωδικοποιημένος εκλογικός κατάλογος ανδρών μέχρι και αναθεωρήσεως έτους 1965. 2. Κωδικοποιημένος εκλογικός κατάλογος γυναικών μέχρι και αναθεωρήσεως έτους 1965. 3. Κατάστασιςεγγραπτών εκλογέων εις τον εκλογικόνκατάλογον γυναικών της Κοινότητος Αφιώνας της Επαρχίας Κέρκυρας του Νομού Κέρκυρας. 4. Κατάστασιςεγγραπτών εκλογέων εις τον εκλογικόνκατάλογον γυναικών της ενορίας Αγίου Ιωάννου της Κοινότητος Αφιώνας της Επαρχίας Κέρκυρας του Νομού Κέρκυρας. 5. Κατάστασιςεγγραπτών εκλογέων εις τους εκλογικούς καταλόγους γυναικών της Κοινότητος Αφιώνας του Νομού Κέρκυρας. 6. Κατάστασιςεγγραπτών εις τον εκλογικόνκατάλογον ανδρών της Κοινότητος Αφιώνας του Νομού Κέρκυρας. 7. Κατάστασις υποβαλλόντων αιτήσεις

						εγγεγραμμένων εκλογέων ανδρών της Κοινότητας Αφιώνος του Νομού Κέρκυρας. 8. Κατάστασις υποβαλλόντων αιτήσεις εγγεγραμμένων εκλογέων γυναικών της Κοινότητας Αφιώνος του Νομού Κέρκυρας. 9. Εκλογικός κατάλογος ανδρών 1966-1967. 10. Εκλογικός κατάλογος γυναικών 1966-1967. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.11/Φ.28	Εκλογικά	-	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1952-1960	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Υποφάκελος: Εκλογικοί κατάλογοι ανδρών-γυναικών. Περιέχει: 1. Κατάστασις εκλογικού υλικού του εκλογικού τμήματος 23^{ου} Κοινότητας Αφιώνος 2. Εκλογικός Κατάλογος γυναικών. 3. Παράρτημα αναθεώρησης εκλογικού καταλόγου γυναικών της Κοινότητας Αφιώνος. 4. Παράρτημα εκλογικού καταλόγου γυναικών της Κοινότητας Αφιώνος 1954. 5. Βιβλίων καταχωρίσεως εκλογέων κατ'αναθεώρησιν εκλογικού καταλόγου γυναικών 1956. 6. Βιβλίων καταχωρίσεως εκλογέων κατ'αναθεώρησιν εκλογικού καταλόγου ανδρών 1956. 7. Εκλογικός κατάλογος της νεοσυσταθείσης Κοινότητας Αφιώνος 1952.

						8. Παράρτημα εκλογικού καταλόγου ανδρών εκτάκτου αναθεωρήσεως έτους 1950 τακτικής τοιαύτης έτους 1951 και εκτάκτου αναθεωρήσεως. 9. Παράρτημα εκλογικού καταλόγου ανδρών της Κοινότητας Αφιώνος 1952-1954. Εκκαθάριση σε: 1. Βιβλίο Πράξεων Εφορευτικής Επιτροπής (κενό). 2. Βιβλίο Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας (κενό). 3. Πρωτόκολλο ψηφοφορίας πολιτικών, δημοσίων υπαλλήλων και στρατιωτικών (κενό). 4. Παράρτημα εκλογικού καταλόγου ανδρών της Κοινότητας Αφιώνος 1952-1954. Περιείχε λυτά έγγραφα: 1. 1^η σειρά ναυτικής κλάσεως Νομού Κέρκυρας 2. Παράρτημα εκλογικού καταλόγου γυναικών 1960 3. Βιβλίων Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας 4. Παράρτημα Αναθεωρήσεων εκλογικού καταλόγου γυναικών 1958. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
--	--	--	--	--	--	---

Τέλος, ο πίνακας 3 περιλαμβάνει αρχεία από τα έτη 1970 έως 1998, τα οποία αναδεικνύουν τη συνεργασία της κοινότητας με τις ακόλουθες αρχές: Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Αγροφυλακής Κέρκυρας Αγρονομείον Αγίων Δούλων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Αγροτικής Κέρκυρας Αγρονομείον Αγίων

Δούλων, Βασίλειον της Ελλάδος Ταμείον Κέρκυρας Ελεγκτήριον Εξόδων, Βασίλειον της Ελλάδος Ταμείον Κέρκυρας Ελεγκτήριον Εσόδων, Βασίλειον της Ελλάδος Οικονομική Εφορία Κέρκυρας, Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Νομαρχία Κέρκυρας Δημόσιον Ταμείον Κέρκυρας Γραφείον Διευθυντού, Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Διοικήσεως, Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διοικητήριον, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών, Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β', Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείον Οικονομικών Γενική Διεύθυνσις Φορολογίας, Νομαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα, Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοικήσεως, Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Αποκεντρώσεως, Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείο Συγκοινωνιών, Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοικήσεως, Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως Αρχηγείον Αστυνομίας Πόλεων Διεύθυνσις Α' (Προσωπικόν), Αστυνομικό Τμήμα Καρουσάδων, Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Υπουργείο Εσωτερικών Γενική Διεύθυνση Διοικήσεως Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης Τμήμα Φορολογίας, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Αγρονομείο Αγίων Δούλων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Αγροτικής Κέρκυρας Αγρονομείο Σκριπερού, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Οικονομικών Γενικό Λογιστήριο του Κράτους Διεύθυνση 4η Μισθολογίου – Τμήμα Α', Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Οικονομική Εφορία Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία

Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, Ελληνική Δημοκρατία
Νομαρχία Κέρκυρας Δημόσιον Ταμείον Κέρκυρας, Ιερά Μητρόπολις Κέρκυρας και Παξών
Ενορία Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία
Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, Ελληνική Δημοκρατία
Νομαρχία Κέρκυρας Οικονομική Εφορία Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία
Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών, Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Διοικητικό
Συμβούλιο, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Συγκοινωνιών, Περιφερειακή
Διεύθυνση Νότιας και Δυτικής Ελλάδος Συγκρότημα Ηπείρου Τομέας Εκμεταλλεύσεως,
Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείον Συγκοινωνιών, Οργανισμός
Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. Συγκρότημα Ηπείρου Τηλεπικοινωνιακό Κέντρο
Καρουσάδων, Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων (Κ.Τ.Ε.Λ) Νομού Κέρκυρας,
Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. Συγκρότημα Ηπείρου Τομεύς
Εκμεταλλεύσεως Υποτομέας Υπεραστικής Εκμεταλλεύσεως, Ελληνική Δημοκρατία
Νομαρχία Κέρκυρας Κοινότης Δάφνης, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας
Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διευθύνσεως, Ελληνική Δημοκρατία Ελληνική Χωροφυλακή
Σταθμός Τροχαίας Κινήσεως Καρουσάδων – Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία
Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοικήσεως, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία
Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, Ελληνική Δημοκρατία
Εισαγγελία Πρωτοδικών Πειραιώς, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Αγρονομείο
Αγίων Δούλων, Αστυνομικό Τμήμα Καρουσάδων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία
Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση
Εσωτερικών Τμήμα Ταυτοτήτων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση
Εσωτερικών Τμήμα Αποκέντρωσης, Αγρονομείο Αγίων Δούλων, Αστυνομικός Σταθμός
Μαγουλάδων, Ελληνική Δημοκρατία Εισαγγελία Πρωτοδικών Κέρκυρας, Ελληνική
Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Αποκέντρωσης, Ελληνική

Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης,
Νομαρχία Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείο Κληρονομικό,
Νομαρχία Κέρκυρας Διοικητήριο, Νομαρχία Κέρκυρας Οικονομική Εφορία, Ελληνική
Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία
Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοίκησης, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία
Κέρκυρας Δημόσιο Ταμείο Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Περιφερειακή Διοίκηση
Νομού Κέρκυρας, Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Αποκέντρωσης,
Ελληνική Δημοκρατία Ιερά Μητρόπολις Κέρκυρας και Παζών, Νομάρχης Κέρκυρας,
Κοινότητα Αφιώνα, Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Γενική Διεύθυνση
Περιφέρειας Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης Τμήμα Περιφερειακού Ταμείου
Ανάπτυξης (Π.Τ.Α), Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Γενική Διεύθυνση
Περιφέρειας Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης Τμήμα Αποκέντρωσης,
Υπεραστικό Κ.Τ.Ε.Λ Νομού Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Κέρκυρας Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Τμήμα Μελετών, Ελληνική Δημοκρατία
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας Διεύθυνση Υπηρεσία
Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠ. ΕΣ. Δ. Δ. Α) Τμήμα
Περιφερειακής Ανάπτυξης (Π. Α), Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Κέρκυρας Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών, Ο.Τ.Ε Α.Ε Τηλεπικοινωνιών
Διαμέρισμα Κέρκυρας Υπηρεσία Καρτοτηλεφώνων, Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια
Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας Διεύθυνση Υπηρεσία Υπουργείο
Εσωτερικών Τμήμα (Διοικητικό - Οικονομικό), Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο
Μεταφορών και Επικοινωνιών Γενική Διεύθυνση Μεταφορών Διεύθυνση Επιβατικών
Μεταφορών Τμήμα Εθνικών Μεταφορών, Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας
Συμβούλιο Περιοχής 2ης εδαφικής Περιφέρειας Νομού Κέρκυρας Έδρα Αγρός, Ελληνική
Δημοκρατία Ελληνική Αστυνομία Αστυνομικό Τμήμα Καρουσάδων, Ελληνική Δημοκρατία

Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Διοικητικού – Οικονομικού Τμήμα Γραφείο Κίνησης Αυτοκινήτων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Δάφνης, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ο.Τ.Ε Α.Ε Τηλεπικοινωνιών Περιφέρεια Ηπείρου Τεχνικό Τμήμα Κέρκυρας, Ο.Τ.Ε Α.Ε Τηλεπικοινωνιών Διαμέρισμα Κέρκυρας Τηλεπικοινωνιακό Κέντρο Καρυσάδων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Ληξιαρχείο Κοινότητας Αφιώνα, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοίκησης, Ο.Τ.Ε Α.Ε Περιφερειακή Διεύθυνση Νότιας και Δυτικής Ελλάδος Συγκρότημα Ιωαννίνων Τομέας Εκμεταλλεύσεως. Ο.Τ.Ε Α.Ε Συγκρότημα Ιωαννίνων Τηλεπικοινωνιακό Κέντρο Καρυσάδων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Νομάρχης, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Συγκοινωνιών, Ελληνική Δημοκρατία Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ελληνική Δημοκρατία Ελληνική Αστυνομία Αστυνομικό Τμήμα Καρυσάδων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Διοίκησης, Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Διοίκησης Τμήμα Οργάνωσης και Πληροφορικής, Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας Υπηρεσία Υπουργείο Εσωτερικών, Υπεραστικό Κ.Τ.Ε.Λ Νομού Κέρκυρας, Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας Υπηρεσία Υπουργείο Εσωτερικών Τμήμα Διοικητικού και Οικονομικού, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Διοίκηση Κέρκυρας Νομάρχης, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων, Ελληνική

Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Διοίκησης Τμήμα Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοίκησης, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Υπηρεσία Περιφερειακής Διοίκησης, Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Γενικός Γραμματέας, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Ταυτοτήτων, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Αποκέντρωσης.

Το αρχείο ήταν σε μέτρια κατάσταση, πραγματοποιήθηκε αποκατάσταση συνδετήρων και χρονολογική ταξινόμηση και εκκαθάριση των φακέλων.

Πίνακας 3

Αρ. Κ.	Αρ. Φ/Κ	Π. Ένδειξη Φ.	Αρχή προέλευσης	Αρχή παράδοσης	Χρονολογίες	Παρατηρήσεις
Κ.8	Φ.12/28.α	-	Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διευθύνσεις Αγροφυλακής Κέρκυρας Αγρονομείον Αγίων Δούλων	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1974	Δημιούργησα Φ.28.α “Αγρονομείο” καθώς βρέθηκαν έγγραφα με ένδειξη 28.α (σφραγίδα) ανακατεμένα με άλλα Φ. Μέτρια κατάσταση. Περιέχει γνωστοποιήσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.12/28.β	Οικονομικών	1.Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διευθύνσεις Αγροτικής Κέρκυρας Αγρονομείον Αγίων	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1970 - 1974	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει: Τριμηνιαίος λογαριασμός

			Δούλων 2.Βασίλειον της Ελλάδος Ταμείον Κέρκυρας Ελεγκτήριον Εξόδων 3.Βασίλειον της Ελλάδος Ταμείον Κέρκυρας Ελεγκτήριον Εσόδων 4.Βασίλειον της Ελλάδος Οικονομική Εφορία Κέρκυρας 5.Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 6.Νομαρχία Κέρκυρας Δημόσιον Ταμείον Κέρκυρας Γραφείον Διευθυντού 7.Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Διοικήσεως 8.Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διοικητήριον 9.Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών			βεβαιωθέντων, εισπραχθέντων και εισπρακτέων υπολοίπων κοινοτικής διαχειρίσεως κατά μέρη και κεφάλαια καθώς και των ενεργηθεισών πληρωμών κατ'είδος και εναπομένοντος χρηματικού υπολοίπου 1970-1973. Εκκαθάριση σε: Λαχειοφόρον Δάνειον. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.12/28.γ	-	Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1972	Δημιούργησα Φ.28.γ καθώς βρέθηκαν έγγραφα με ένδειξη Φ.28.γ (σφραγίδα) ανακατεμένα με άλλα Φ. Μέτρια κατάσταση. Περιέχει ανακοινώσεις,

						αποφάσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.12/28. δ	Θρησκευμάτ ων	1.Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 2.Βασίλειον της Ελλάδος Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Β' 3.Βασίλειον της Ελλάδος Υπουργείον Οικονομικών Γενική Διεύθυνσις Φορολογίας	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1971 1973	- Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει οδηγίες, ανακοινώσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.12/28. ε	Συγκοινωνιών	1.Νομαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα 2.Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 3.Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοικήσεως 4.Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Αποκεντρώσεως 5.Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείο Συγκοινωνιών	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1971 1974	- Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει αποφάσεις, ενημερώσεις, ανακοινώσεις, κοινοποιήσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.12/28. στ	Χωροφυλακ ής-Στρατού Τ.Ε.Α.	1.Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 2.Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοικήσεως 3.Υπουργείο	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1971 1974	- Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κοινοποιήσεις, προκηρύξεις, γνωστοποιήσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.

			Δημοσίας Τάξεως Αρχηγείου Αστυνομίας Πόλεων Διεύθυνσις Α' (Προσωπικόν) 4.Αστυνομικό Τμήμα Καρουσάδων			
	Φ.12/28. ζ	Εσωτερικών	1.Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 2.Υπουργείο Εσωτερικών Γενική Διεύθυνση Διοικήσεως Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης Τμήμα Φορολογίας	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1971 1974	- Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κοινοποιήσεις, ανακοινώσεις, οδηγίες. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
K.3	Φ.13/28					
	Φ.13/28 α	Αγροτική Ασφάλεια	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Αγρονομείο Αγίων Δούλων 2. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Αγροτικής Κέρκυρας ΑγρονομείοΣκριπερ ού	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1975 1980	- Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει αποφάσεις, ανακοινώσεις, κοινοποιήσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.13/28 β	Εφορία – Δημόσιον Ταμείον	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως 2. Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Οικονομικών Γενικό Λογιστήριο του Κράτους Διεύθυνση 4η Μισθολογίου – Τμήμα Α'	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1974 1983	- Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Βρέθηκαν έγγραφα από το Φ. 28α, 28γ, 28δ, 28ε. Περιέχει ανακοινώσεις, κοινοποιήσεις. Βρέθηκαν: 1. Τριμηνιαίος λογαριασμός βεβαιωθέντων, εισπραχθέντων

			3. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Οικονομική Εφορία Κέρκυρας			και εισπρακτέων υπολοίπων κοινοτικής διαχειρίσεως κατά μέρη και κεφάλαια καθώς και των ενεργηθειςών πληρωμών κατ'είδος και εναπομένοντος χρηματικόνυπόλοιπον 1974 – 1980. 2. Δύο λυτά έγγραφα τα οποία δεν έφεραν ένδειξη φακέλου και μέσω του περιεχομένου τους τοποθετήθηκαν στο Φ. 28β. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.13/28γ	-	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνσις Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως 2. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Δημόσιον Ταμείον Κέρκυρας	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1975 - 1976	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Στο Φ.28β βρέθηκαν έγγραφα με την ένδειξη Φ.28γ (σφραγίδα). Καθώς στο Φ. δεν υπήρχε τέτοιος υποφάκελος, δημιούργησα έναν με το περιεχόμενο αυτών των εγγράφων. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.13/28δ	Θρησκευμάτων	1. Ιερά Μητρόπολις Κέρκυρας και Παξών Ενορία Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου 2. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1974 - 1982	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κοινοποιήσεις, δελτίο αιτήσεως πληροφοριών. Η ταξινόμηση είναι

			Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως 3. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Οικονομική Εφορία Κέρκυρας			χρονολογική.
	Φ.13/28ε	Συγκοινωνιών	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών 2. Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Διοικητικό Συμβούλιο 3. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Συγκοινωνιών 4. Περιφερειακή Διεύθυνση Νότιας και Δυτικής Ελλάδος Συγκρότημα Ηπείρου Τομέας Εκμεταλλεύσεως 5. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείον Συγκοινωνιών 6. Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. Συγκρότημα Ηπείρου Τηλεπικοινωνιακό Κέντρο Καρουσάδων 7. Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων (Κ.Τ.Ε.Λ) Νομού Κέρκυρας 8. Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. Συγκρότημα Ηπείρου Τομεύς	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1975 - 1983	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει ενημερώσεις, κοινοποιήσεις, αποφάσεις, ανακοινώσεις. Βρέθηκε έγγραφο όπου στη σφραγίδα αναγράφεται 29Η και όχι 28. Υποφάκελος 28Η δεν υπήρχε στο φάκελο. Με βάση το περιεχόμενο του εγγράφου παρέμεινε στον υποφάκελο 28ε. Έχει υποστεί εκκαθάριση σε δύο έγγραφα που δε φέρουν σφραγίδα και σε άγραφες σελίδες. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.

			Εκμεταλλεύσεως Υποτομέας Υπερασ- τικής Εκμεταλλεύσεως 9. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Κοινότης Δάφνης			
	Φ.13/28 ς	Χωροφυλακ ής Τ.Ε.Α.	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διευθύνσεως 2. Ελληνική Δημοκρατία Ελληνική Χωροφυλακή Σταθμός Τροχαίας Κινήσεως Καρουσάδων – Κέρκυρας 3. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοικήσεως	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1978 – 1980	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κοινοποιήσεις. Στο εξωτερικό του υποφακέλου αναγράφεται η ένδειξη 29ΣΤ ενώ στο εσωτερικό, στη σφραγίδα, αναγράφεται η ένδειξη 28στ. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.13/28ζ	Υπουργείο Εσωτερικών	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοικήσεως 2. Ελληνική Δημοκρατία Εισαγγελία Πρωτοδικών Πειραιώς 3. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Αγρονομείο Αγίων Δούλων	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1975 – 1983	Μέτρια κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κοινοποιήσεις, κλήσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
K.2	Φ.14/28					
	Φ.14/28 α	Αστυνομία	1. Αστυνομικό Τμήμα Καρουσάδων	Νομός Κέρκυρα ς	1989 – 1996	Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση

			2. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών 3. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Ταυτοτήτων 4. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Αποκέντρωσης 5. Αγρονομείο Αγίων Δούλων 6. Αστυνομικός Σταθμός Μαγουλάδων 7. Ελληνική Δημοκρατία Εισαγγελία Πρωτοδικών Κέρκυρας	Κοινότητα Αφιώνα		οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει ανακοινώσεις, κοινοποιήσεις, αποδεικτικά, κατάσταση εργασίας κινητού συνεργείου περιοδικού ελέγχου μέτρων και σταθμών, κλήσεις, καταδικαστικό. Βρέθηκαν δύο έγγραφα από τον υποφάκελο 28στ. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.14/28 β	Οικονομικών Εφορία	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Αποκέντρωσης 2. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 3. Νομαρχία Κέρκυρας 4. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Γραφείο Κληρονομικό 5. Νομαρχία Κέρκυρας Διοικητήριο	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1983 – 1998	Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει επιθεώρηση δημόσιων διαχειρίσεων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, κοινοποιήσεις, αποδεικτικά. Βρέθηκαν που αντιστοιχούν σε υποφάκελο 28ε. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.

			6. Νομαρχία Κέρκυρας Οικονομική Εφορία 7. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών 8. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοίκησης 9. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Δημόσιο Ταμείο Κέρκυρας			
	Φ.14/28δ	Θρησκευμάτ ων	1. Ελληνική Δημοκρατία Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας 2. Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Αποκέντρωσης 3. Ελληνική Δημοκρατία Ιερά Μητρόπολις Κέρκυρας και Παξών 4. Νομάρχης Κέρκυρας	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1984 – 1997	Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κοινοποιήσεις που αφορούν εκκλησιαστικά θέματα. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.14/28ε	Συγκοινωνιώ ν ΕΛ.ΤΑ Ο.Τ.Ε	1. Κοινότητα Αφιώνα 2. Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης Τμήμα Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης (Π.Τ.Α) 3. Ελληνική Δημοκρατία	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα.	1983 – 1998	Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κοινοποιήσεις, αποσπάσματα πρακτικών, βεβαιώσεις, αιτήσεις, ανακοινώσεις, ενημερώσεις. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.

			Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης Τμήμα Αποκέντρωσης 4. Υπεραστικό Κ.Τ.Ε.Λ Νομού Κέρκυρας 5. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Τμήμα Μελετών 6. Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας Διεύθυνση Υπηρεσία Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠ. ΕΣ. Δ. Δ. Α) Τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης (Π. Α) 7. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών 8. Ο.Τ.Ε Α.Ε Τηλεπικοινωνιών Διαμέρισμα Κέρκυρας Υπηρεσία Καρτοτηλεφώνων 9. Ελληνική Δημοκρατία			
--	--	--	---	--	--	--

			Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας Διεύθυνση Υπηρεσία Υπουργείο Εσωτερικών Τμήμα (Διοικητικό - Οικονομικό) 10. Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών Γενική Διεύθυνση Μεταφορών Διεύθυνση Επιβατικών Μεταφορών Τμήμα Εθνικών Μεταφορών 11. Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Συμβούλιο Περιοχής 2^{ης} εδαφικής Περιφέρειας Νομού Κέρκυρας Έδρα Αγρός 12. Ελληνική Δημοκρατία Ελληνική Αστυνομία Αστυνομικό Τμήμα Καρουσάδων 13. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών 14. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Διοικητικού – Οικονομικού Τμήμα Γραφείο Κίνησης Αυτοκινήτων 15. Ελληνική			
--	--	--	---	--	--	--

			Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Κοινότητα Δάφνης 16. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών 17. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 18. Ο.Τ.Ε Α.Ε Τηλεπικοινωνιών Περιφέρεια Ηπείρου Τεχνικό Τμήμα Κέρκυρας 19. Ο.Τ.Ε Α.Ε Τηλεπικοινωνιών Διαμέρισμα Κέρκυρας Τηλεπικοινωνιακό Κέντρο Καρουσάδων 20. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων 21. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Ληξιαρχείο Κοινότητας Αφιώνα 22. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοίκησης 23. Ο.Τ.Ε Α.Ε Περιφερειακή Διεύθυνση Νότιας			
--	--	--	--	--	--	--

			και Δυτικής Ελλάδος Συγκρότημα Ιωαννίνων Τομέας Εκμεταλλεύσεως 24. Ο.Τ.Ε Α.Ε Συγκρότημα Ιωαννίνων Τηλεπικοινωνιακό Κέντρο Καρουσάδων 25. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Νομάρχης 26. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Συγκοινωνιών			
	Φ.14/28 στ	Τ.Ε.Α Χωροφυλακ ή	1. Ελληνική Δημοκρατία Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας 2. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης 3. Ελληνική Δημοκρατία Ελληνική Αστυνομία Αστυνομικό Τμήμα Καρουσάδων	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1985 – 1995	Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κοινοποιήσεις. Προστέθηκαν τα έγγραφα που βρέθηκαν στον υποφάκελο 28α. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
	Φ.14/28ζ	Δημοσίων Διεύθυνση Εσωτερικών – Αποφάσεις Νομάρχη για γενικά θέματα και Περιφέρειας Διευθυντή	1. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Διοίκησης 2. Ελληνική Δημοκρατία Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα 3. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	Νομός Κέρκυρα ς Κοινότητ α Αφιώνα	1987 – 1998	Ικανοποιητική κατάσταση. Αντικατάσταση οξειδωμένων συνδετήρων. Περιέχει κοινοποιήσεις, ανακοινώσεις, αποφάσεις, τηλεγραφήματα, προσκλήσεις. Εκκαθάριση σε δύο σημειώσεις που δεν έφεραν σφραγίδα.

			Κέρκυρας Διεύθυνση Διοίκησης Τμήμα Οργάνωσης και Πληροφορικής 4. Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας Υπηρεσία Υπουργείο Εσωτερικών 5. Υπεραστικό Κ.Τ.Ε.Λ Νομού Κέρκυρας 6. Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κέρκυρας Υπηρεσία Υπουργείο Εσωτερικών Τμήμα Διοικητικού και Οικονομικού 7. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Διοίκηση Κέρκυρας Νομάρχης 8. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Τμήμα Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων 9. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας Διεύθυνση Διοίκησης Τμήμα Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης 10. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας			Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.
--	--	--	---	--	--	--

			Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Διοίκησης 11. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Υπηρεσία Περιφερειακής Διοίκησης 12. Ελληνική Δημοκρατία Περιφέρεια Ιονίων Νήσων Γενικός Γραμματέας 13. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Ταυτοτήτων 14. Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης			
	Φ.14/280	-	Ελληνική Δημοκρατία Νομαρχία Κέρκυρας Διεύθυνση Εσωτερικών Τμήμα Αποκέντρωσης	Νομός Κέρκυρας Κοινότητα Αφιώνα	1992	Ικανοποιητική κατάσταση. Βρέθηκε στα λυτά έγγραφα που υπήρχαν στο φάκελο και έφερε σφραγίδα 280. Η ταξινόμηση είναι χρονολογική.

Η εμπειρία επαφής με το αρχείο, αποτέλεσε μία γόνιμη διαδικασία, που συνέβαλε στη διατήρηση σημαντικών τεκμηρίων για την τοπική ιστορία της Κοινότητας και επέτρεψε στην ερευνήτρια να έρθει σε επαφή με την τοπική ιστορία και τη διαδικασία ταξινόμησης και έρευνας. Τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν από μεταγενέστερους ερευνητές οι οποίοι θα ασχοληθούν με τη δράση της συγκεκριμένης κοινότητας, οι οποίοι θα

τα χρησιμοποιήσουν ως οδηγό για να περιηγηθούν στους φακέλους οι οποίοι έχουν περιγραφεί στην παρούσα ερευνητική προσπάθεια.

Συμπεράσματα

Η παρούσα εργασία αποτέλεσε την παρουσίαση της αρχειακής έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε από τη συγγραφέα, στην Κοινότητα Αφιών Κέρκυρας. Το αρχείο ταξινομήθηκε, μελετήθηκε και πραγματοποιήθηκαν ενέργειες που θα αποτρέψουν την περαιτέρω φθορά του, όπως η αποκατάσταση των συνδετήρων οι οποίοι αλλοίωναν τα φύλλα, αλλά και η απομάκρυνση της σκόνης από το αρχείο. Επιπλέον, διαπιστώθηκαν προβλήματα στην αρχειοθέτηση τα οποία και αποκαταστάθηκαν, ενώ το περιεχόμενο φακέλων του αρχείου καταγράφηκε λεπτομερώς στους πίνακες οι οποίοι παρουσιάστηκαν στο τέταρτο κεφάλαιο του παρόντος έργου.

Μέσα από την μελέτη των πινάκων, μπορεί να παρατηρηθεί η επικοινωνία και η συνεργασία της κοινότητας με πλήθος φορέων τοπικών και μη, αλλά και να εντοπιστούν ορισμένες από τις αρμοδιότητες του Δήμου, στην πάροδο του χρόνου. Τα αρχεία που εξετάστηκαν αφορούσαν στην πλειοψηφία τους το δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα, αντικατοπτρίζοντας πολλές από τις σημαντικές αλλαγές οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σε θεσμικό και διοικητικό επίπεδο κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Οι αλλαγές στην ονομασία των φορέων, που προέκυψαν ακριβώς από τις πολιτικές αυτές αλλαγές, δυσκόλεψαν αρκετά την αρχειακή έρευνα, και ανέδειξαν πόσο σημαντικό είναι για έναν ερευνητή στον τομέα της αρχειονομίας να γνωρίζει καλά την ιστορία και τις αλλαγές σε θεσμικό και νομοθετικό επίπεδο, που αφορούν τον τόπο, όπου βρίσκεται το αρχείο που αναλαμβάνει να οργανώσει.

Η έρευνα, αποτέλεσε μία πολύτιμη εμπειρία για την συγγραφέα, καθώς προσέφερε την ευκαιρία επαφής με ένα πραγματικό αρχείο, και επέτρεψε την κατανόηση των δυσκολιών που προκύπτουν αλλά και την έμπρακτη εφαρμογή των γνώσεων οι οποίες κατακτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών.

Σε μία προσπάθεια διατύπωσης ορισμένων ερευνητικών προτάσεων για τους μελλοντικούς ερευνητές, μπορεί να αναφερθεί η ταξινόμηση αλλά και ψηφιοποίηση πολλών από τα αρχεία ελληνικών κοινοτήτων αλλά και δημόσιων υπηρεσιών, τα οποία θα συμβάλλουν σημαντικά στην διευκόλυνση του δύσκολου έργου της δημόσιας διοίκησης, προσφέροντας ταυτόχρονα μία πολύτιμη εμπειρία στους ερευνητές. Επιπλέον, ο ρόλος του αρχειονόμου, όσον αφορά τη διατήρηση και την έρευνα στα αρχεία κρίνεται εξαιρετικά απαραίτητος, συνεπώς, θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο οι κατά τόπους Ο.Τ.Α. να απασχολούν τουλάχιστον ένα αρχειονόμο σε κάθε αρχείο τους, κάτι το οποίο συχνά δεν συμβαίνει, με αποτέλεσμα τα αρχεία να μην είναι τακτοποιημένα και προσβάσιμα και συχνά να υφίστανται φθορές.

Όπως κάθε έρευνα, έτσι και η παρούσα, είχε ορισμένους περιορισμούς, οι οποίοι σχετίζονται με την κατάσταση του αρχείου, το οποίο είχε αρκετά προβλήματα τα οποία επιβράδυναν την ερευνητική διαδικασία και κατέστησαν αναγκαία την επιλογή ενός δείγματος φακέλου και την εστίαση σε αυτούς. Ωστόσο, παρά τις δυσκολίες, επρόκειτο για μία εξαιρετικά γόνιμη και παραγωγική διαδικασία, η οποία φέρνει τον ερευνητή σε άμεση επαφή με την τοπική ιστορία μίας περιοχής. Επιπλέον, τα αρχεία των τοπικών κοινοτήτων, περιλαμβάνουν σημαντικά ιστορικά έγγραφα, τα οποία δυστυχώς δεν ταξινομούνται και χρειάζονται τη συμβολή των ερευνητών, ούτως ώστε να αποκατασταθούν και να διατηρηθούν. Ακόμη και τα έγγραφα τα οποία αναφέρονται σε τυπικές διαδικασίες και θεωρούνται τετριμμένα, είναι σημαντικά για την έρευνα και μπορούν να αποτελέσουν ιστορικά τεκμήρια. Συνεπώς, η σημασία της αρχειακής έρευνας είναι εξαιρετικά μεγάλη και σημαντική για τη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς και της ιστορίας ενός τόπου.

Βιβλιογραφία

Καβαβιά, Α. (χ.χ.). Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

Καυκάς, Γ. (2017). «Κριτική Ανάλυση της Μετάβασης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης από το Σχέδιο Καποδίστριας στο Σχέδιο Καλλικράτης». Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Μαϊστρος, Π. (2009), Τα τρία κύματα μεταρρυθμίσεων της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα (1975-2015+), εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Μαϊστρος, Π. (2014), Η Δημόσια Διοίκηση 2011–2013. Μπορούμε να βασιστούμε στη Θεσμική Μνήμη; διαθέσιμο στη δ/νση <http://metarithmisi.gr/article-details.asp?id=28003>.

Μαϊστρος, Π. (2015), Η Διαβαθμιδική συνεργασία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διαθέσιμο στη δ/νση <http://p-maistros.gr/diavathmikiSynergasia.pdf>

Μαϊστρος, Π. (2015), Ο ρόλος και οι σχέσεις των Περιφερειών και των Δήμων στο πολιτικό και διοικητικό σύστημα, διαθέσιμο στη δ/νση <http://p-maistros.gr/RolosOTA.pdf>

Μαϊστρος, Π. (2015), Οι 7 «ελληνικοί μύθοι» διοικητικής μεταρρύθμισης και η απομυθοποίησή τους, διαθέσιμο στη δ/νση <http://p-maistros.gr/7MythoiTisDioikitikisMetarrythmisis.pdf>

Μαϊστρος, Π. (2019), Αποκέντρωση ναι, αλλά πώς; διαθέσιμο στη δ/νση <http://metarithmisi.gr/article-details.asp?id=16454>.

Μακρυδημήτρης, Α. (1995), Προβλήματα Διοικητικής Μεταρρύθμισης, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα.

Μακρυδημήτρης, Α. (1999), Διοίκηση και κοινωνία - Η δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα.

Μουζέλης, Ν. (2005), Κοινοβουλευτισμός και Εκβιομηχάνιση στην ημι-περιφέρεια, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα.

Μουζέλης, Ν. και Παγουλάτος, Γ. (2017), Κοινωνία πολιτών και ιδιότητα του πολίτη στη μεταπολεμική Ελλάδα, Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, 22(1), σελ. 5-29.

Μπέσιλα-Βήκα, Ευ. (2004), Τοπική Αυτοδιοίκηση, τόμος Ι, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα.

Μπιεράτος, Ι. (2015). Η εδαφική αναδιάρθρωση της χώρας μέσα από τη μεταρρύθμιση του προγράμματος «Καλλικράτης». ΕΚΔΔΑ: Αθήνα.

Ν. 1622/86 (ΦΕΚ 92/τ.Α'/1986).

Ν. 1900/90 (ΦΕΚ 125/τ.Α'/1990).

Ν. 2218/94 (ΦΕΚ 90/τ.Α'/1994).

Ν. 2240/94 (ΦΕΚ 153/τ.Α'/1994).

Ν. 2503/97 (ΦΕΚ 107/τ.Α'/1997).

Ν. 2539/97 (ΦΕΚ 244/τ. Α/1997).

Ν. 3463/06 (ΦΕΚ 114/τ. Α'/2006).

Ν. 3852/10 (ΦΕΚ 87/τ. Α'/2006).

Ν. 4555/18 (ΦΕΚ 133/τ. Α'/2018).

Οικονόμου, Γ. (2020), Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα, διαθέσιμο στη δ/νση <http://ebooks.epublishing.ekt.gr/>.

Παναγόπουλος, Γ. (2017). Οι μεταρρυθμίσεις στην Τοπική Αυτοδιοίκηση «Ιωάννης Καποδίστριας» και «Καλλικράτης» η στάση του πολιτικού προσωπικού στο νομό Μεσσηνίας. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Σαλπά, Μ. (2021). 1994 κ.εξ.: Ο θεσμικός μετασχηματισμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β' βαθμού στην Ελλάδα Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση».

Σιούτη, Γ., (2001). «Αποκέντρωση» στο: Η Δημόσια Διοίκηση Στην Ελλάδα / επιμέλεια Π. Σπηλιωτόπουλος, Αντ. Μακρυδημήτρης. Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα

Σύνταγμα της Ελλάδος, Άρθρο 102, «Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης»

Τσενές, Η. (1986), Τοπική αυτοδιοίκηση- Θεωρία και πράξη, εκδ. Φοίβος, Αθήνα.

Υπ. Εσωτερικών 89540/2021: Οργάνωση και λειτουργία των πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΜΗΜΑ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.

Χλέπας, Ν.-Κ., (2001). «Τοπική Αυτοδιοίκηση» στο: Η Δημόσια Διοίκηση Στην Ελλάδα / επιμέλεια Π. Σπηλιωτόπουλος, Αντ. Μακρυδημήτρης. Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

Χλέπας, Ν. (2017), Αυτοδιοίκηση και αποκέντρωση: Προς αναδιάταξη της «ανταγωνιστικής συναλληλίας»;. Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, τ. 15, σελ. 36-67, διαθέσιμο στη δ/ση <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/hpsa/article/view/15172>

